

PRIMORSKI DNEVNIK

Postrojna plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 182 (9184)

TRST, petek, 8. avgusta 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerčnim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

PO SESTANKU LA MALFA - SINDIKATI IN PO SEJI CIP

Napovedano znižanje telefonskih tarif Plin in metan pa se bosta podražila

Medministrski odbor za cene je tudi sklenil
podražiti gnojila za okrog 15 odstotkov

RIM, 7. — Vlada je privolila v zahtevo sindikatov po znižanju novih telefonskih tarif: za konkreten obseg tega znižanja pa bo treba čakati na prihodnji sestanek med vlado in sindikati, ki bo sredi septembra. Istočasno pa je medministrski odbor za cene na današnji seji sklenil podražiti gnojila ter določil nov način določanja tarif za plin in metan za zasebno uporabo, kar pomeni, da se bodo te tarife znatno zvišale.

Vlada se je obvezala, da bo delno znižala nove telefonske tarife, ki so stopile v veljavo aprila letos, na sestanku s predstavniki federacije CGIL, CISL in UIL, ki mu je predsedoval podpredsednik vlade La Malfa. Sestanka sta se udeležila tudi ministra za industrijo Donat Cattin in za državne zadeve Bi-saglia, federacija pa so zastopali Marianetti in Guerra za CGIL, Marini za CISL in Rossi za UIL. Kot poročajo sindikati, se je vlada obvezala, da bo odpravila obvezno minimalno število enot ter znižala pri-

stojbino za postavljanje novih telefonov, ki so jo aprila zvišali na 80.000 lir. O teh ukrepih se bodo vsekakor formalno dogovorili na prihodnji seji, ko bodo tudi pregledali načrt investicij telefonske družbe SIP. Vlada pa poudarja, da znižanje tarif ne bo smelo privedi do zmanjšanja dohodkov telefonske družbe, ker bi to prizadelo njen program investicij.

Na današnji seji medministrskega odbora za cene — CIP — pa so sklenili zvišati ceno gnojil za okrog 15 odstotkov. Istočasno pa bodo zni-

žali za tri odstotke davek na dodatno vrednost, tako da bo večje breme za kmetovalce znašalo približno 11,8 odstotka. Minister za poljedelstvo Marcora pa je po seji poudaril, da se ne bodo podražila vsa gnojila, saj se bo na primer cena fosfatov znižala za en odst.

CIP je tudi odobril novo metodo za določanje tarif plina in metana za zasebno uporabo. To bo privedlo do podražitve, ki pa bo različna v posameznih mestih. Tako bi morala podražitev v Rimu znašati okrog 1500 lir na mesec, v Milanu manj kot tisoč lir, v Reggio Emiliji pa 2.500 lir. Poprečno bi se morale tarife za plin in metan povišati za 13.400 lir letno. Vsekar bodo nove tarife predlagale krajevne ustanove, seveda v skladu z vsedržavnimi merili, nato pa jih bodo morali odobriti pokrajinski odbori za cene.

Končno je CIPE sklenil tudi znižati ceno kakih petdesetih zdruvil ter odobril ukrepe za uravnavanje cene sladkorne pese, kar pa — kot zagotavljajo — ne bo privedlo do podražitve sladkorja.

Danes seja vlade

Na dnevnem redu predvsem
paket gospodarskih ukrepov

RIM, 7. — Jutri zjutraj se bo pod Morovim predsedstvom sestal ministrski svet, ki bo proučil in odobril paket ukrepov za dvig gospodarstva. Ukrepi predvidevajo skupno nalozbo okrog 3.500 milijard lir, ki bodo namenjene predvsem krepitevi izvoza, gradnjam stanovanj in bolnišnic, industrijskim investicijam, posebno za mala in srednja podjetja, poljedelstvu in prevozu.

Ze danes zjutraj je bil v palači Chigi medministrski sestanek, na katerem so razpravljali o nekaterih ukrepih, ki jih bodo proučili na jutrišnji vladni seji; gre predvsem za ukrepe, ki zadevajo področja tekstilne industrije, kmetijstva in prevoza. Današnjega sestanka so se poleg Mora in podpredsednika vlade La Malfa udeležili ministri Andreotti, Colombo, Visentini, Toros, Martinelli, Cossiga, Marcora, Bisaglia in Donat Cattin.

Vlada bo tudi proučila konvencijo med državo in radiotelevizijsko ustanovo, ki sta jo danes po zaključku seje upravnega sveta RAI-TV podpisala predsednik Finocchiaro in generalni ravnatelj ministrstva za goščeno Monaca. Konvencija ima šestletno veljavo ter jo je mogoče obnoviti za enako obdobje. Zakon določa, da je treba konvencijo odobriti do 16. avgusta, se pravi 120 dni po objavi zakona o reformi RAI-TV v uradnem listu. Na jutrišnji vladni seji bodo tudi odobrili zakonski osnutek, ki zadeva vprašanje poklicne tesse, ki zadeva vprašanje v kazenskih procesih.

Na tiskovni konferenci v Lizboni je predsednik portugalske desničarske stranke CDS Freitas Do Amaral zahteval od gibanja oboroženih sil, naj poveri nalogo za sestavo vlade predstavniku socialistične stranke

DANES BODO V LIZBONI OBJAVILI SEZNAM NOVIH MIN STROV

Gonçalves rešil vladno krizo na Portugalskem General De Carvalho podpredsednik nove vlade

V severni Portugalski se zaradi protikomunističnega nasilja
stopnjuje napetost - Posvetovanja za preprečitev širjenja nasilja - Komunisti vabijo socialistično stranko k sodelovanju

LIZBONA, 7. — V portugalskem glavnem mestu so sporočili, da je ministrski predsednik Vasco Gonçalves končno sestavil novo vlado, katere sestavo bodo uradno objavili jutri popoldne na sedežu predsedstva vlade. Istočasno bo tudi uradno objavljena slovesnost. Predsednik nove vlade je, kot rečeno, general Vasco Gonçalves, ki mu bosta ob strani dva podpredsednika. Gre za neodvisnega socialističnega Teodoro Ribeira in za generala Otelo Saraiva de Carvalha, za katerega pa se še ne ve, če je sprejel ali ne. V novi vladi, kot kaže, ne bo več zunanjega ministra Mela Antunesa, namesto katerega je bil baje imenovan Mario Ruivo. Iz neuradnih virov so tudi poročali, da v vladi ne bo članov komunistične partije. Istočasno govorijo, da vlada, ki jo je po dolgih pogajanjih sestavil Gonçalves, ne bo uživala podpore zmernih članov sveta revolucije, zaradi česar pravijo, da ne bo imela dolgega življenja.

Kljub rešitvi vladne krize beležijo še vedno nova nasilna dejanja predvsem v severni Portugalski. V kraju Fafe so komunisti, ki so se zapirli v sedež svoje stranke, katerega oblega večja množica, streljala in ranili šest oseb, od katerih je

ena kasneje podlegla poškodbam. Napetost v tem mestu iz ure v uro narašča ter je trenutno pred sedežem čedalje več ljudi. Oddelek mornariških strelcev, ki so ga oblasti poslale v Fafe, da bi preprečili spopade, pa se je umaknil iz mesta. O protikomunističnih manifestacijah poročajo tudi iz drugih krajev. Včeraj zvečer so oropali sedež komunistične partije v Cantanhedeju, pri Coimbri. Demonstranti so vdrli v sedež KPI, nekaj minut potem ko so komunistični pristaji pod vojaškim varstvom odšli iz njega.

Sinoči je bila tudi demonstracija proti protikomunističnemu nasilju. Na njej je poveljni vojaškega okraja v Portu general Covacho izjavil, da skušajo agenti kovačarjev in podporniki manj napredne Portugalce, da bi zavirali revolucionarni proces.

General Otelo Saraiva de Carvalho, član vojaškega direktorija, poveljni celinskega operativnega korpusa in kot kaže eden od obeh podpredsednikov vlade ter general Carlos Febiao, načelnik glavnega štaba vojske, sta prišla danes v Porto, kjer sta se sestala z visokimi častniki, s katerimi sta proučila nastali položaj. Po vsej verjetnosti so na tem srečanju proučili tudi ukrepe, ki naj bi jih sprejeli, da bi preprečili širjenje protikomunističnega nasilja, ki že 15 dni razsaja v severni Portugalski. «Tako, je dejal de Carvalho, je popolnoma nemogoče nadaljevati.» Generala de Carvalho in Febiao sta poslala danes tarča manifestacije. Pred restavracijo, kjer sta bila na kosilu, se je zbralo nekaj stotin ljudi, ki so kričali proti gibanju oboroženih sil. Morala je poseči policija, da bi omogočila odhod obeh generalov.

Tednik «Avante», glasilo portugalske komunistične partije, piše v svoji zadnji številki, da stališče mnogih socialistov, ki so obsodili provokacije in fašistično nasilje dokazuje, da je mogoč širok sporazum med socialisti in komunisti. Politični opazovalci menijo, da pomeni pisanje tednika «Avante» ponudbo za sodelovanje. Tednik tudi poudarja, da bi enotnost med komunisti in socialisti lahko ustvarila široko protifašistično fronto, ki bi jo podpirali Portugalci iz najrazličnejših družbenih slojev, ki se počutijo ogrožene od naraščajočega reakcionarnega nasilja.

S tem v zvezi naj omenimo, da so na ljudskem shodu, ki ga je organizirala socialistična stranka in ki se ga je udeležil socialistični generalni tajnik Mario Soares, ostro obsodili protikomunistično nasilje ter napade na komunistične sedeže. Soares in drugi socialistični voditelji so poudarili, da njihova stranka nikakor ne bo podpirala nasilja.

OSLO, 7. — Seizmografski inštitut v Kjelleru pri Oslu je prejšnjo noč zabeležil podzemeljsko eksplozijo v Kazakstanu v Sovjetski zvezi, katere jakost je dosegla peto stopnjo Richterjeve lestvice. Menijo, da je šlo za podzemeljski jedrski poskus.

Protijedrski poziv ameriških znanstvenikov

WASHINGTON, 7. — Več kot dva tisoč ameriških znanstvenikov je podpisalo dokument, v katerem opozarjajo predsednika Forda na hudo

nevarnost, ki jo predstavlja nenadzorovano izkoriščanje jedrske energije. Znanstveniki pozivajo Forda, naj skriči predvideno število jedrskih reaktorjev v ZDA in naj prekliče dobave jedrskih obrotov tujim državam, dokler ne bodo rešena vprašanja v zvezi z varnostjo in preprečevanjem nezdod.

Negodovanje v Japonski zaradi obiska premiera Mikija v Združenih državah

TOKIO, 7. — V Japonski je objavila sklepnega dokumenta o potovanju japonskega premiera Takea Mikija v ZDA povzročila val negodovanja. V glavnem ugotavljajo, da skupni ameriško-japonski komunikacijski sistem odraža samo ameriško stališče in da japonsko ne pride do izraza. Največ očitkov leti na račun izjave o Koreji in o jedrskem sporazumu v okviru japonsko-ameriškega obrambnega sporazuma. Del skupne resolucije, ki zadeva Korejo, naj bi bil tak, da resno ogroža japonsko politično linijo v Aziji in njen diplomatski ugled.

KONEC AVGUSTA PONOVO POSREDOVANJE KISSINGERJA?

Ameriški predsednik o možnosti sporazuma na Bližnjem vzhodu

Stališči Izraela in Egipta naj bi se v zadnjih
tednih približali - Echeverria v Jeruzalemu

WASHINGTON, 7. — V intervjuju televizijskemu omrežju PBS je ameriški predsednik Ford izjavil, da je čedalje bolj optimistično razpoložen glede perspektiv za nov mirovni sporazum na Bližnjem vzhodu. Perspektive so danes mnogo boljše, kot so bile prejšnjega marca, je dejal šef Bele hiše. Kljub temu pa ni hotel napovedati ničesar, češ da so ga pretekle izkušnje naučile previdnosti, vsaj dokler ne bo videl crnega na belem. V zvezi s stališčem Sovjetske zveze do bližnjevzhodnega vprašanja je predsednik Ford dejal, da je v zadnjih mesecih, odkar je predsednik ZDA, sovjetska vlada zavzela zelo odgovorno stališče. Istočasno pa je potrdil, da je položaj

na Bližnjem vzhodu še vedno potencialno eksplozivno. Nevarnost nove katastrofalne vojne, ki bi nujno privedla do posega ZDA in Sovjetske zveze, je še vedno prisotna. V svojem intervjuju je predsednik Ford podčrtal pozitivno oceno konference na vrhu v Helsinkih ter dodal, da ni deklaracija, ki so jo podpisali v finskih glavnem mestu, nikakor spremenila zemeljske podobne Evrope, niti preprečila možnosti, da bi meje spremenili na mirnem način.

Na Bližnjem vzhodu medtem čedalje bolj vztrajno govorijo o tem, da se bo ameriški zunanji minister Henry Kissinger vrnil na to področje, da bi konec meseca zaključil pogajanja za nov začasni sporazum med Izraelom in Egiptom. Zato je, kot poročajo danes izraelski mediji, pozval jeruzalemsko in egiptovsko vlado, naj pospešita pogajanja, ki trajajo že več mesecev. V zvezi s povratkom ameriškega državnega tajnika na Bližnji vzhod pa ugotavljajo, da je to tisto povezano z izgledi na uspeh. Sam Kissinger je pred časom izjavil, da se ne bo podal v novo posredovalno misijo med Kairo in Jeruzalem, če ne bo imel 90 odst. možnosti za uspeh. Prejšnji teden pa so možnosti dosegle, po njegovem mnenju, komaj 50 odstotkov.

Televizijski dnevniki pišejo zadnje dni, da kažejo zadnji egiptovski predlogi na možnost sporazuma ter ugotavljajo, da Egipt zahteva prisotnost dveh oddelkov svojih vojakov na zahodnem vzhodu v gorska prelaza Mitla in Gidi, kar Izraelci sicer zavracajo. Obenem pa naj bi egiptovsko stališče do prisotnosti izraelskih čet na vzhodnem vzhodu v prelazu bilo bolj prožno. Poleg tega ugotavljajo izraelski dnevniki, da bi Egipt baje pristal na bolj omejen umik Izraelcev s petrolejskih vrelcev v Abu Rodaisu, ko so zahtevali v začetku. Tudi iz jeruzalemskih vladnih krogov so potrdili, da je prišlo do nekaterih pomembnih sprememb v egiptovskem stališču, ki je sedaj mnogo bolj podobno izraelskemu, kot pred dvema tednoma.

V Izrael je po zaključku obiska prisel mehiški predsednik Luis Echeverria, ki bo ostal na 4-dnevnem obisku. Gre za predzadnjo etapo dolgega potovanja, med katerim je v zadnjih tednih obiskal vrsto držav na Bližnjem vzhodu. Ob prihodu na letališče v Tel Avivu je Echeverria dočkal izraelski predsednik Kacir v spremstvu ministrskega predsednika Rabina, zunanjega ministra Aiona in drugih visokih izraelskih osebnosti. V uradnih izraelskih krogih podčrtujejo pomen obiska mehiškega predsednika ter ugotavljajo, da ima Mehika veliko vlogo na mednarodnem političnem prizorišču, še zlasti med državami tretjega sveta.

Medministrski sestanek o sindikalnih sporih

RIM, 7. — Podpredsednik vlade La Malfa je danes predsedoval sestanku, ki so se ga udeležili ministri Andreotti, Colombo in Toros in na katerem so proučili glavne sindikalne spore, ki so odrgli v tem trenutku. Govor je bil med drugim o vprašanju državnih uslužbencev, se posebno pa o obnovitvi delovne pogodbe uslužbencev letalskih prevoznikov in v tej zvezi o sedemdesetih stavki pilotov, ki se začnejo danes popolnoma in ki bo do velikega šmarna povzročila znatno okrnjenje linijskih poletov, predvsem družbo Alitalia in ATI.

Colombo sprejel Agnellija

RIM, 7. — Zakladni minister Colombo je danes sprejel predsednika Confindustrie odv. Agnellija in generalnega ravnatelja Matteia, s katerima je proučil gospodarski položaj v državi in ukrepe, ki jih je pripravila vlada za izhod iz gospodarske krize.

HORTENSIA ALLENDE V JUGOSLAVIJI

Vdova umorjenega čilskega predsednika Hortensia Allende se mudi na obisku v Beogradu, kjer jo je večer sprejel predsednik vezne konference SZDLJ Dušan Petrović

DANES

Na včerajšnjem sestanku med vlado in sindikati so se dogovorili o delnem znižanju novih telefonskih tarif, ki so stopile v veljavo aprila letos in povzročile val protestov. Vlada se je med drugim obvezala, da bo odpravila določbo o minimalnem številu enot ter da bo znižala pristojbino za namestitve novih telefonov. Istočasno pa je ministrski odbor za cene odobril znatno podražitev gnojil in tarif za plin in metan za zasebno uporabo. Ministrski svet se sestane danes zjutraj, da bi odobril paket gospodarskih ukrepov.

Portugalskemu ministrskemu predsedniku Vasco Goncalvesu je po daljših pogajanjih uspelo sestaviti novo začasno vlado, v kateri mu bosta stala ob strani dva podpredsednika. Eden od obeh bo po vsej verjetnosti poveljni celinskega operativnega korpusa in član vojaškega direktorija general Otelo Saraiva De

Carvalho. Uradni seznam novih ministrov bodo objavili v teku današnjega dne, med njimi pa ne bo več zunanjega ministra majorja Mela Antunesa, ki je bil najvidnejši predstavnik zmerne struje v okviru gibanja oboroženih sil. Medtem se nadaljuje val protikomunističnih izgedov v severni Portugalski. Demonstracije kot kaže podpirajo reakcionarni elementi, ki prihajajo iz bližnje Španije. Socialisti so protikomunistično gonjo ostro obsodili, v svojem tedniku «Avante» pa komunisti vabijo socialiste k sodelovanju.

KOMENTARJI O ZACCAGNINIJEVEM POROČILU

KD namerava kreniti po novi poti?

Poslanci Belci, Bodrato in Galloni bodo sodelovali z demokrščanskim tajnikom pri izdelavi predlogov za prenovitev strankinega življenja in struktur

RIM, 7. — Politični tajnik KD Zaccagnini je na delu, da bi pripravil konkretne predloge — v skladu z zaključki včerajšnje seje strankinega vodstva — za prenovitev strankinega življenja in strankine strukture. V ta namen si je izbral tri «pomocnike», in sicer poslance Belcia, Bodrato in Gallonia, s katerimi je imel danes daljši razgovor. Prvemu je poveril nalogo, da se ukvarja z vprašanjem osrednjih struktur stranke, drugi bo skrbel za probleme tiska in komunikacijskih sredstev, tretji pa se bo lotil vprašanj periferičnih struktur stranke in odnosov z družbenimi silami. Kot je znano, pripada Tržičan Belci morotejski skupini, Bodrato je pripadnik «forze nuove», Galloni pa član struje «base». Dejstvo, da si je Zaccagnini izbral za sodelavce vidne člane treh levičarskih struj, ki so najbolj ostro nasprotovale Fanfanijevi desničarski in integralistični politiki, potrjuje vtis, ki ga je ustvaril novi tajnik s svojim včerajšnjim poročilom na seji strankinega vodstva, da namreč namerava kreniti po diametralno nasprotni poti od tiste, ki je bila pri sruču njegovemu predhodniku Fanfaniju.

Prav zaradi tega pa je bil včerajšnji Zaccagninjev nastop deležen zmerne pozitivnih ocen s strani levice. Član tajništva KPI Trivelli je v izjavi rimskemu dnevniku «Paese» ugotovil, da Zaccagninjevo poročilo vsebuje nekatere zanimive elemente, predvsem pa kaže na nov način bolj odprtega obravnavanja problemov. Tako je novi tajnik KD priznal, da je KPI žela vladni uspeh tudi zaradi sklicevanja na moralne vrednote, medtem ko se druge stranke postavljale poudarek na potrošništvu in materializmu. Tudi vprašanje po ohranitvi demokrščanskih volivcev je Zaccagnini povezal s potrebo po uskladitvi stranke z novimi pojavi v družbi. Vse to po Trivellijevem mnenju potrebuje nadaljnje razvoje in preverjanje. Glede odklanjanja sodelovanja v «dvomumnih» in «nehomogenih» odborih skupaj s komunisti pa je Trivelli poudaril, da nihče ne želi takih odborov, niti ne zmešnjave med večino in opozicijo in da to ni pravi problem. Dejstvo pa je — je nadaljeval predstavnik KPI — da so se prav levosredinske večine večkrat pokazale kot dvomne, neorganske in zmedene. Prav zato pa je treba poiskati čim širše programske in politične dogovore na jasnih osnovah in z jasnimi razločki.

Odgovoren za sekcijo krajevnih uprav PSI Labriola je pa dejal, da ton Zaccagninjevega poročila «ni negativen», ker kaže, da so se v KD začeli zavedati spremembe političnega položaja in torej potrebe po spremembi politične linije KD in njenih odnosov z družbeno stvarnostjo. Labriola je pozitivno ocenil tudi razloček med vsedržavno politično situacijo in krajevnimi izbirami ter odklanjanje kontrapozicij o razkolov. Vsekar pa morajo be-

sedam slediti političnega dejanja. Tudi član vodstva PSI Manca je ugotovil, da je Zaccagninjevo poročilo po mnogih aspektih pozitivno ter kaže na spremembo usmeritve v prihodnji s Fanfanijevo linijo integriranja in frontalnega spopada. Vsekar pa je Manca ocenil kot «dočela neustrezno» poročilo novega tajnika, ker ne upošteva osnovnega podatka, na katerega so opozorili socialisti, in sicer da je levega centra konec. Zato je treba postaviti odnose s KPI na nove osnove, ni pa se več mogoče omejevati le na predlog o «primerjavi stališč», kot je to storil Zaccagnini.

Še najbolj pohvalno do novega tajnika KD se je izrazil Vittorelli, član vodstva PSI in pripadnik De Martinove struje. Dejal je, da je Zaccagnini «začel svojo tajniško kariero s tisto resnostjo in poštenostjo, ki smo jih od njega pričakovali». Vittorelli je pohvalil predvsem realizem novega demokrščanskega tajnika in zagotovil, da bo PSI pokazala prav veliko realizma, ko ne bo skušala povzročati težav krščanski demokraciji in vladi.

Tajnik PRI Biasini, ki je imel danes daljši razgovor z Zaccagninjem, je prav tako pozitivno ocenil njegovo tajniško poročilo, predvsem zaradi samokritike glede krivd KD v upravljanju italijanske politike, pa tudi zaradi pravilnega postavljanja vprašanja odnosov s komunisti. Seveda ostaja odprto vprašanje — je dodal

Biasini — ali bo ta začetek zadostoval krščanski demokraciji, da bo znala najti nov zagon ter prenoviti svojo odgovorno vlogo v italijanski politiki.

Končno je član vodstva PSDI Di Gesi dejal, da je Zaccagninjevo poročilo pokazalo, da KD namerava upoštevati nauk iz volitev 15. junija. Di Gesi je pozitivno ocenil priznanje, da je KD zlorabila oblast, ponažno pristajanje na vlogo opozicije in priznanje funkcije drugih manjših demokratičnih sil. Predstavnik PSDI pa se je vprašal, ali bo znala KD vnesti v svojo akcijo, še posebno na periferiji, napotke, ki so izšli s seje vodstva.

Še dve levičarski upravi v Piemontu

ASTI, 7. — Socialdemokrat Vigna je bil izvoljen za novega župana Astije z glasovi KPI, PSDI, PSI in PRI. Nov občinski odbor sestavljajo — poleg župana — štiri socialisti, trije komunisti in en socialdemokrat. Na pokrajini pa so v Astiji sestavili povsem drugačen odbor, v katerem so, poleg demokrščanskega predsednika Andriana še trije odborniki KD, dva PSDI in eden PRI. Nedaleč od Astije, v Ivrei, pa je bil danes dosežen sporazum za sestavo levičarskega odbora, ki ga bodo sestavljali komunisti in socialisti z «zunanjim podporo» socialdemokratov.

ODLOŽENA SEJA OBČINSKEGA SVETA ZA IZVOLITEV ŽUPANA IN ODBORNIKOV

Izvolitev in odstop Srečka Colje mora odobriti kontrolni organ

Devinsko - nabrežinska je edina občina na našem področju, ki se nima izvoljenega novega župana in občinskega sveta. Ustrezno glasovanje na prvi seji novoizvoljenega občinskega sveta, ki je bila v torek, 29. julija, se je zaključila brez uspeha, na naslednji seji pa je bil izvoljen za župana, s glasovi KD, Slovenske skupnosti in PSDI, socialist Srečka Colja, ki pa je mandat sprejel z rezervno in ki je pozneje formalno odstopil ter potrdil dogovor med PSI in KPI. Njegov izvolitev in poznejši odstop mora se danes odobriti pristojni kontrolni organ. Pričakuje se, da bo ta formalnost opravljena danes.

Včeraj so se v Nabrežini sestali načelniki svetovalskih skupin, prisotni v občinskem svetu. Sestanka se je udeležil tudi bivši župan Dr. Dragomir Legiša, saj spada skupno seje občinskega sveta v njegovo pristojnost, dokler niso izvoljeni novi župan in odborniki. Na seji so ugotovili, da niso pristojne oblasti še potrdile izvolitve in poznejšega odstopa Srečka Colje, zaradi česar je odpadla možnost, da bi se novoizvoljeni občinski svet sestel danes, kakor je bilo določeno na seji v pretekli ponedeljek. Če bodo pristojni organi v teku današnjega dne zadostili zahtevkom predvidenega postopka, se bo občinski svet po vsej verjetnosti sestel v ponedeljek, 11. avgusta.

Kot smo že poročali, so tako KPI in PSI kot KD in Slovenska skupnost izdale vsaka svoje sporočilo z oceno nastalega položaja v devinsko-nabrežinski občini. Medtem ko KPI in PSI potrjujejo svoj dogovor glede sestave občinske uprave in odprto so vseh političnih sil v občinskem svetu, razen MSI, vztraja KD pri obnavljanju prejšnje koalicije, ki pa je že odpravljena in propadla, kar so potrdile volitve 15. junija. Tako vztrajanje si lahko tolmačimo zdaj le kot zavlačevalni maneuver, ki bi lahko dovedel do komariske uprave. Pri tem pa bi nosile odgovornost tudi druge sile, ki bi te maneuvre podpirale.

Kot smo že poročali, so tako KPI in PSI kot KD in Slovenska skupnost izdale vsaka svoje sporočilo z oceno nastalega položaja v devinsko-nabrežinski občini. Medtem ko KPI in PSI potrjujejo svoj dogovor glede sestave občinske uprave in odprto so vseh političnih sil v občinskem svetu, razen MSI, vztraja KD pri obnavljanju prejšnje koalicije, ki pa je že odpravljena in propadla, kar so potrdile volitve 15. junija. Tako vztrajanje si lahko tolmačimo zdaj le kot zavlačevalni maneuver, ki bi lahko dovedel do komariske uprave. Pri tem pa bi nosile odgovornost tudi druge sile, ki bi te maneuvre podpirale.

Urnik trgovin za veliki šmaren

Združene trgovce iz tržaške pokrajine sporoča, da je bil pravkar dosežen s predstavniki sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL za trgovsko stroko sporazum, na osnovi katerega bodo trgovine v Trzinu, Srednji in Veliki Šmarni od 1. septembra delovale po urniku, ki ga objavljamo spodaj.

Zakonski osnutek za rešitev problema prostega časa delavcev

V naši pokrajini poteka v teh dneh zbiranje podpisov za zakonski osnutek, ki predvideva pravno preureditev mednarodnih turistov na krajevno, športno in turistično področje. Pobudo za to akcijo je dal odbor mednarodnih turistov "CICAR", v katerega so vključene organizacije ARCI, INARS, ACLI in ENDAS. Namen zakonskega osnutka je rešitev problema prostega časa delavcev, ki bi bila močnejša z ustanovitvijo državnega sveta za prosti čas. Ta organ naj bi nadomestil že zdavnaj zastarelo in neustrezno ustanovo ENAL in bi omogočil delavcem udeležbo pri upravljanju in razpolaganju s prostim časom.

Zakonski osnutek, ki ga sestavlja osem členov, so že pozitivno ocenili razni predstavniki političnih sil, med katerimi so tudi politični tajniki Berlinguer (KPI), De Martino (PSI) in Biasini (PRI), minister za kulturne dobrine Spadolini, sindikalista Quarenchi in Vanni, predsednik

V obrambo delovnega mesta

Tudi včeraj dopoldne je skupina delavcev in nameščencev podjetja "Euromarket" iz Tavagnacca pri Vidmu demonstrirala s transparenti, zvižganjem in zvončkanjem pred palačo deželne uprave po 10 delavcev in delavk iz Tavagnacca in sosednih zaselkov.

Rastline in gobe pod strožno zaščito

Pod vodstvom predsednika Mizauza se je danes v Vidmu sestel odbor za naravno okolje. Na seji so pregledali besedilo novega zakonskega predloga, po katerem naj bi v Furlaniji - Juljski krajini udeležili zaščito spontanega rastlinskega in gobarstva. Novi zakon naj bi nadomestil deželno normo št. 42 iz leta 1972, ki je zdaj v veljavi in po kateri so zaščiteni samo nekatere vrste posebnih rastlin. Po novem zakonu naj bi bile zaščiteni praktično vse rastline, ki se pojavljajo naravno rastlinsko in gobarstvo. Kar zadeva gobarstvo, pa je v zakonskem besedilu predvideno, da določene maksimalne količine gobe, ki jih lahko posemeznik nabere v enem dnevu.

Tudi podjetja iz naših krajev na jubilejnim sejmu v Kranju

Gorenjski sejmi se je razvil iz nekdanje obrtniške razstave

V Kranju bodo danes odprli 25. jubilejni Gorenjski sejmi, ki bo trajal do vključno 18. avgusta. Na njem nastopa okrog 300 razstavljavcev, med temi tudi več podjetij iz tujine. Najbolj številni tuji razstavljavci so iz Avstrije, Zahodne Nemčije in Italije, med slednjimi pa so prisotne tudi nekatere tvrdke iz naše dežele. Tako naj omenimo tvrdko M. Bevilacqua iz Trsta, ki razstavlja razne stroje za lesno industrijo, ključničarsko in avtomobilsko obrt, tvrdko Simon Prescheren iz Trbiča, ki prikazuje vrsto gospodinskih strojev, svetila, gorilnike, naprave za centralno kurjavo, računske in pisalne stroje, glasilna, gorilnike za oljne peči, itd. Prisotne pa so tudi nekatere tvrdke iz Indije, Japonske in Norveške.

Gorenjski sejmi v Kranju se je razvil iz nekdanjih obrtniških razstav, ki so jih na starem razstaviščnem prostoru prirejali še pred drugo svetovno vojno domači rokodelci.

INDUSTRIJSKA CONA V ŽAVLJAH

Število tovarn se postopoma večja razvoj zaposlenosti pa zaostaja

Konec lanskega leta je delovalo v sklopu EZIT 159 tovarn, v katerih je delalo 11.376 delavcev in nameščencev

Industrijska cona v Žavljah se še vedno širi, deloma zaradi obratov, ki se izseljujejo iz mestnega središča, kjer jim postaja prostor čedalje bolj tesen, deloma zaradi novih pobud, ki nastajajo na tem področju. V zvezi s tem pa je opaziti, da se število ljudi, delavcev in nameščencev, zaposlenih pri industrijskih obratih v okviru EZIT, večja občutno bolj počasi kakor število obratov v industrijski coni. Znak po eni strani, da se »stari« obrati ob preselitvi v industrijsko cono hkrati tudi modernizirajo, tako da nadomeščajo delovno silo s sodobnejšo tehnologijo, in po drugi strani, da se v okviru EZIT pojavljajo industrijske pobude, ki zahtevajo sicer velike finančne naložbe, a ki nudijo le razmeroma malo novih delovnih mest.

Število industrijskih podjetij prisotnih v okviru žavelske industrijske cone je v lanskem letu naraslo za 12 enot, in sicer s poprečnih 147 na 159. Tudi v tem primeru je šlo za nekaj starih obratov, ki so se preselili iz mestnega središča ali iz predmestja v Žavljah, tem pa so se pridružile nekatere izvirne pobude bodisi iz sklopa tržaškega gospodarstva, bodisi iz notranjosti države.

Število zaposlenih delavcev, ki je znašalo konec leta 1973 11.164 enot, pa je v lanskem letu naraslo le na 11.376, to je 212 enot. Konec lanskega leta je na področju žavelske industrijske cone padlo 28,1 odstotka vseh zaposlenih v industriji v okviru tržaške pokrajine. V tej zvezi naj omenimo, da je število celotno industrijsko področje tržaške pokrajine konec lanskega leta 40.424 zaposlenih delavcev in nameščencev in da je bil obseg zaposlenosti na tem področju občutno manjši kakor konec leta 1973, ko je delalo v industriji 41.224 ljudi. Še večje nazadovanje pa opazimo, če primerjamo obseg zaposlenosti v industriji z obsegom, ki ga je to področje beležilo še pred nekaj leti. Tako na primer je bilo v letu 1963 v industrijskih obratih tržaške pokrajine zaposlenih 43.768 delavcev in nameščencev.

Da se povrnemo na industrijsko cono: v njenem okviru je bilo konec lanskega leta v gradnji 13 novih obratov manjših razsežnosti, v katerih naj bi sčasoma našlo zaposlitev nadaljnjih 262 delavcev. Po številu delavcev, ki jih nameravajo zaposeliti ti novi obrati, bi prej rekli, da gre za obrtniške delavnice kakor pa za prave industrije. Zanimivo pa je, da so konec lanskega leta v sklopu EZIT štirje industrijski obrati stali, ker je bila proizvodnja v njih iz tega ali onega razloga ukinjena. Končno velja omeniti, da je izvršni odbor Zavoda za industrijsko cono v letu 1974 dal na razpolago potrebna zemljišča devetim industrijskim podjetjem, ki se nameravajo vseliti v industrijsko cono: skupna površina, namenjena tem devetim pobudam, obsega 24.963 kvadratnih metrov. Po izjavah prizadeležih tovarnarjev naj bi v te nove obrate investirali skupno 1 milijardo 233 milijonov lir, v njih pa naj bi našlo zaposlitev nadaljnjih 341 delavcev. Odbor pa še vedno preučuje prošnje za podelitev okrog 27.000 kvadratnih metrov površine, za katero je zaposlilo šest podjetij iz Trsta, iz naše dežele in iz notranjosti države.

Pokrajinski sindikat upokojencev CGIL je zaradi tega protestiral pri upravi ustanove za socialno varstvo INPS. Krajevno vodstvo te ustanove je pa naprtilo krivdo osrednjemu vodstvu in sicer rimskemu mehan-

ografskemu središču, ki nakazuje izplačilo pokojnin. Izgleda namreč, da se je v sicer zelo sodobnih elektronskih napravah nekaj zataknilo. Čigava je krivda, ni znano, dejstvo pa je, da so bili prizadeleti upokojenci.

Sindikat CGIL je zato protestiral pri pristojnem ministru Torosu in pri vodstvu INPS.

Natečaj za umetnike

Tržaška občinska uprava razpisuje državni natečaj za ustvaritev umetnin, ki bodo krasile prostore industrijskega zavoda »A. Volta« v Trzinu. Umetnine bodo morale upoštevati na lastne stroške predstaviti v sekciji za pogodbe na sedežu osrednjega tajništva tržaške občine najkasneje 9. dni potem, ko bo razpis natečaja objavljen v Uradnem listu. Zanimati lahko dobijo vse nadaljnje informacije na sedežu osrednjega tajništva — sekcija za pogodbe.

V trenutku neprisebnosti je skočil s 3. nadstropja

Včeraj jutraj se je v Ul. Pascoli odvil dramatičen prizor: s tretjega nadstropja je padel na cesto priletni mož, ki je oblečen sredi mlake krvi. Mimoidoč so se z grozo približali skrovljenemu truplu, vendar ne srečnemu Giorgiu Zorzetiju, staremu 79 let, niso mogli nuditi nobene pomoči. Ko je prihitel rešilni avtomobil Rdečega križa, je zdravnik dr. Di Carlo lahko samo ugotovil, da je nesrečen na mestu umrl zaradi številnih notranjih poškodb in večkratnega prebitja lobanje.

Giorgio Zorzeti je živel v Ul. Pascoli 47 s sestro Eleno. Včeraj, nekaj minut pred 10. uro, je sestra stopila iz stanovanja, namenjena v stranišče, ki je na stopnišču. Zasišla pa je nekaj ropotanja v stanovanju in nato krik, tako da se je takoj vrnila, vendar je bilo že prepozno. Ugotovili so, da je Zorzeti prislilil h kuhinjskemu oknu stolico, na katero je stopil, da bi se laže povzpela na okno, od koder je v trenutku neprisebnosti skočil s 3. nadstropja.

IZ MESEČNEGA POROČILA MESTNIH REDARJEV

Že julija so poviški živil naznanjali zadnje podražitve

Protestna izjava federacije KPI - Potrebno je večje nadzorstvo nad cenami

Poveljstvo mestnih redarjev je včeraj podalo statistični obračun cen blaga široke potrošnje prejšnjega meseca julija. V pregledu so že jasno nakazani simptomi prvih poviškov, katerim se je v teh dneh pridružila še podražitev kruha in mesa, tako da povratek iz dopustnega obdobja in jesen ne obetata nič kaj prijetnega. Julija so namreč narasle cene nekaterih živil na debelo in zato je bilo pričakovati, da bodo narasle tudi cene na drobno. Zanimiv je primer govejega mesa, ki se je za trgovce podražilo za dobrih 100 lir na kg. Povišek izprek kmetič dni pa je znašal 200 lir na kg.

Znato so se podražili delikatesni proizvodi, tako da pršute stane, kar je pred nedavnim stal precej manj. Druge vrste delikates, kot na primer salama, pa so se podražile že pri proizvajalcih, tako da bo ta mesec prav gotovo prišlo do novih porastov cen. Tudi cena raznih vrst sadja je narasla, zlasti pri tistih vrstah, ki pri nas še niso dozorele.

Mestni redarji pa navajajo tudi pozitivne primere znižanja cen. Pri tem so v prvi vrsti Delavske zadruge, zlasti nova, velika nova podružnica pri Stari mitnici, kjer imajo najnižje cene v celotnem mestu.

Po vojni se je v Kranju razstavna dejavnost obnovila. Gorenjski sejmi pa je polagoma prerasel — zlasti po ureditvi novega sejnišča v Savskem logu — najprej v razstavo dosežkov gorenjskega gospodarstva, nato pa v pravi sejmi z mednarodno udeležbo, ki pa je ohranila tudi osnovno značilnost, da je namreč prvi potrošni sejmi v Jugoslaviji. To pomeni, da najde obiskovalci — kupec na njem praktično vse, kar potrebuje za osebnorabo ali za opremo svojega doma, gospodarstva, obrti in tudi industrije. Razstava obsega izdelke od pohištva do konfekcije, od športnih rekvizitov do orodja, od kmetijske mehanizacije do lahkih gradbenih strojev.

Osrednjo gospodarsko prirediteljo spremlja vsak večer zabavni program, v soboto 9. avgusta pa bo rokometni turnir za pokal Gorenjskega sejma (sodelovali bosta tudi državna reprezentanca iz Italije in reprezentanca avstrijske Koroske). Za občinstvo je sejmi odprt vsak dan od 9. do 19. ure.

Danes začetek šagre z ognjemeti

Danes se na pomolu Pescheria v Trstu začne tridnevna šagra, ki jo organizira Avtonomna letovišarska in turistična ustanova. Kioski, založeni z najrazličnejšimi jedmi (riba, sadje, vino) bodo odprti ob 19. uri. Za vsako kupljeno porcijo jedi in pijače bodo v kioskih dajali po eno srečko za loterijo, ki bo bila vsak večer na koncu programa. Vsa srečka bo na voljo šest nagrad v skupni vrednosti enega milijona lir.

Ob 20. uri, nastopali bodo tudi ansambl »Guido e i Darks«, ter godba na pihala »Giuseppe Verdis«, ob 22. do 23.30 pa bo ogled spektakla »L'ultimo apache«.

Že spet nasilni pobalini v Drevovalu XX. septembra

Skupnica pobalnikov, katerim je uspelo pravčasno pobegniti, je včeraj zjutraj polomila veliko stolov in mizic brata »Arietes« v Drevovalu XX. septembra. Približno ob 7. uri so mimoidoči opazili četverico mlajših dolgocevc, ki so preverjali kupe stolov in mizic, ki so jih lastniki lokalov čez noč pustili na cesti. Več stolic so s tako silo zagnali na tla, da so se zlomile, mizicam pa so ukrivili noge. So pa prihiteli agenti kvesture, so pobalini že izginili. Pobegnili so po Ul. Padulina, kjer se navadno pod sedemdeset zloglasne misivske mladinske organizacije »Fronte della gioventu« zbirajo vseh vrst prepečev in nasilnežev.

Solske vesti

Ravnateljstvo državnega učiteljskega »A. M. Slomšek« in priključne vzgojiteljske šole sporoča, da se popravni izpiti začnejo 2. septembra s pisnim nalogo iz slovensčine, in sicer po razporedu, ki je objavljen na oglasni deski.

Ravnateljstvo Glasbene matice obvešča, da bo pisarna glasbene šole zaprta do 16. avgusta.

V ČASU, KO SI ČLOVEK IŠČE OSVEŽITVE V MORJU

Zagoreli fantje v modrih hlačkah pozorno pazijo na številne kopalce

Med kopalškimi mojstri je mnogo slovenskih študentov

Ko se v teh vročih poletnih dneh vrti po obalni cesti od Barkovle proti Miramaru, zamaščen ob robu ceste parkirni prostor. Na eni in na drugi strani je vedno ustavljena dolga, neprekinjena vrsta avtomobilov tržaških in okoliških kopalcev, ki izkoristijo vsako priložnost, da se pridejo ohladiti v osvežujoče morje. Na obalni cesti pa je parkirano tudi mnogo avtomobilov italijanskih in tujih turistov, ki jih zabi morje tik ob cesti. Njihov stanek je povsem razumljiv, saj po dolgi, naporni in utrujajoči vožnji se jim zahoče malo počitka in oddiha. Ker pa na približno štiri kilometre dolgi obali od Miramara do Barkovle nimajo dosti alternativ pri izbiri kopalšč, se večinoma ustavijo pred polkrožnimi zgradbami s terasami, se v njih preoblečejo in brezskrbno zaplavajo v Jadranu. Prav zaradi tega je v »toplini« največ kopalcev in tudi največ gneče.

Nad njimi, nad slernimi izmed njih, nenehno bdijo pozorni zagoreli fantje v modrih kratkih hlačah in z mornarsko kapo na klavi. Kopalški mojstri že vrsto let in ranga jutra vse do večera nadzorujejo položaj v občinskih kopalščih. Njihova naloga ni prav lahka, saj je posredovanje pomoči kopalcem, v primeru nesreče ali vsa kršne druge nevarnosti, zelo odgovorno in tvegano delo.

Letos se je ekipa kopalških mojstrov precej pomladila in med novimi varovalci življenj kopalcev je tudi lepo število slovenskih fantov. To so predvsem univerzitetni študenti Br. ko, Drago, Bruno, Danilo in še drugi, ki izkoristijo poletne počitnice tako, da si z delom v teh vročih dneh preskrbijo nekaj denarja za drage učbenike in druge študentske potrebe.

Preden so jih sprejeli v to odgovorno službo, so se morali naši fantje posteno potruditi. Približno en mesec so sedeli tečaju, ki je bil na pomorski postaji, na katerem so se naučili, kako se rešuje človeka v morju ter se mu nato na plazi nudi prvo pomoč, spoprijazili pa so se tudi z raznimi prijemi, ki jim bodo služili pri revarnih dosegih. Poleg tega so imeli v občinskem bazenu tudi praktične vaje, na katerih so morali pokazati svoje znanje v plavanju in pri reševanju ljudi iz globine približno petih metrov so morali tudi prinesiti na površje težko orodje ter tako dokazati, da so ustrezno pripravljene tudi za podvodne posege. Praktični del izpita je vseboval tudi vajo v veslanju, saj je znano, da se pri svojem delu kopalški mojstri poslužujejo rešilnih čolnov.

Nasi fantje delajo v kopalščih v dveh izmenah: prva izmena nadzoruje stanje v kopalščih od 6. do 13. ure, druga pa od 13. do 20. ure. Po mnenju kopalških mojstrov je najbolj zahtevna prva izmena, kajti zjutraj morajo počistiti cel kopalšč.

Delo teh fantov je bilo doslej razmeroma mirno, brez težjih in zahtevnih posegov. Del dvakrat so morali bliskovito posredovati in obkrajati moralo to storiti Bruno, ki je bil najbližji nesreči. Prvič je pomagal nevarnemu in trmastemu volaku, ki je kljub opozorilu skočil s pomola in se poskušoval po glavi, drugič pa je rešil nesrečnega plavalca, ki se je potapjal. Kopalški mojstri pa prenekatikrat nudijo zdravniško pomoč tudi tistim, ki se le opraskajo po nogah ali rokav, pri tem delu pa jim pomagajo zdravniške sestre, ki so tudi zaposlene v kopalšču.

Paziti na življenja drugih ni lahko delo naših fantov pa so si že od vsega začetka vzeli k srcu to občasno nalogo, da se kopalci, domačini in tuji, lahko brezskrbno osvežujejo v vedrih barkovljanskih vodah.

V SREDO, 13. AVGUSTA

Charles Aznavour na Gradu sv. Justa

Charles Aznavour bo spet imel v Trstu samostojni koncert. Znani in priljubljeni francoski pevec armenjskega porekla bo namreč v sredo, 13. avgusta, nastopil na Gradu sv. Justa. Njegov recital bo v okviru tržaških poletnih prireditev, ki jih vsako leto organizira Avtonomna letovišarska in turistična ustanova. Francoski pevec je že večkrat gostoval v našem mestu in njegovi koncerti so doživeli vedno velik uspeh. Zadnjič se je predstavil tržaški publiki 30. aprila letos v gledališču Rossetti, takrat pa večje število ljubiteljev dobre lahe glasbe ni moglo prisostovati njegovemu nastopu, ker je bilo gledališče natrpano do zadnjega kotička.

Aznavour bo na Gradu zapel nekaj iz klasičnih skladb, ki jih je sam populariziral, nekatere druge popevke pa bodo za naše mesto prave novosti. Francoskega pevca bo spremljal njegov kvartet, ki ga sestavljajo pianist, orglar, bas kitarrist in bobnar, recital pa bo trajal skoraj dve uri.

Omeniti moramo vendar, da Aznavourjev koncert v začetku sezone ni bil predviden. Po takratnem programu bi moral prihodnji torek nastopiti na Gradu slavni južnoameriški saksofonist jazza Gato Barbieri. Do njegovega koncerta pa, na žalost, ne bo prišlo, zato bo, verjetno za nekakšno kompenzacijo v sredo nastopil Aznavour.

Danes nas je zapustil naš dragi oče, brat in tati

IVAN FABJAN

Pogreb bo jutri, v soboto 9. avgusta, ob 10.15 iz mrtnice glavne bolnišnice na kopalnico pri Sv. Ani.

Zalujoci: sinova Luciano in Livio, hčerka Franca, bratje, sestra, svahe in vnuki

Trst, 8. avgusta 1975.

Sekciji KPI in ZKMI iz Kriza prirejata 9. in 10. avgusta

FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA

ki bo na vrtu Ljudskega doma v Krizu.

Sobota, 9. avgusta, ob 16. uri otvoritev; ob 19. uri nastop godbe iz Kriza

Nedelja, 10. avgusta, ob 16. uri otvoritev; ob 19. uri nastop pevskega zbora Vesna; ob 20. uri shod: govorila bosta senator Paolo Sema in Edvin Svab.

Oba večera bo za ples igral ansambel Pomlad.

Včeraj-danes

Danes, PETEK, 8. avgusta MIRAN

Sonce vzhaja ob 4.56 in zatone ob 19.25 — Dolžina dneva 14.29 — Luna vzhaja ob 6.09 in zatone ob 19.35.

Jutri, SOBOTA, 9. avgusta JANEZ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 27 stopinj, najnižja 21, ob 19. uri 25.6 stopinje, zračni tlak 1018,0 mb, vlaga 62-odstotna, veter 4 km na uro zahodnik, nebo 7/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

DNE 7. avgusta se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 11 oseb.

UMRLI SO: 65-letni Giuseppe Rummen, 77-letni Sebastiano Steno, 62-letni Ernesto Allegretto, 67-letni Ladislao Cossi, 73-letni Giuseppe Contris, 52-letna Maria Carmel por. Lorbat, 58-letna Caterina Di Noia, 82-letni Italo Boch 87-letna Fosca Radosevich vd. Calejch, 90-letna Cecilia Cappelletti roj. Rabusin, 82-letna Vincenza Bencina vd. Mojak.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (Od 13. do 16. ure) Vielnetti, Trg della Borsa 12; Al Centauro, Ul. Rossetti 33; Madonna del Mare, Lgo Piave 2; Costalunga, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec).

NOČNA SLUŽBA LEKARN (Od 19.30 do 8.30) Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Caviana 11; Chiari-Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

LEKARNE V OKOLICI Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseke: tel. 225-141; Božje polje — Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestjan: tel. 209-197; Žavljah: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

IZLETI

SPD Tabor — Opčine priredi v nedeljo, 10. avgusta, izlet v bolnico »Franjo« Potujemo preko Idrije, kjer bo ogled mesta. V Cerinjem ogled šole — spomenika padlim za svobodo. Med padlimi so trije naši vojščani. Kosilo v Mostu na Soči in popoldan ogled toliminskih korit. Vpisovanje vsak dan od danes dalje v krožku SD Polet na Konkolinski cesti 2 od 20. do 21. ure. Odhod točno ob 7. uri pred Prosvetnim domom na Opčinah.

SPDT priredi v nedeljo, 10. avgusta, izlet v bolnico »Franjo« Potujemo preko Idrije, kjer bo ogled mesta. V Cerinjem ogled šole — spomenika padlim za svobodo. Med padlimi so trije naši vojščani. Kosilo v Mostu na Soči in popoldan ogled toliminskih korit. Vpisovanje vsak dan od danes dalje v krožku SD Polet na Konkolinski cesti 2 od 20. do 21. ure. Odhod točno ob 7. uri pred Prosvetnim domom na Opčinah.

PD Slovenec iz Borsta prireja izlet v Begunje, Bled in Vrbo dne 31.8. t.l. Na razpolago je še nekaj mest, vpisovanje pri Franku Rapotcu.

SPDT javlja, da se izlet na Krško goro 10. t.m. ne bo vršil zaradi prenamene števila prijavljencev.

SPDT javlja, da izlet na Škrlatico od 15. do 17. avgusta se ne bo vršil iz doline Vrat, ampak iz doline Zbance s prenočevanjem na Pogačnikovo domu. Kdor ne razpolaga s prevoznim sredstvom, naj telefonira in tel. številko na števil. 31119.

SPDT priredi 17. t.m. ob priliki partizanske svetovnosti na vrhu Porezna, na katerem bo sodeloval Tržaški partizanski pevski zbor, izlet na Porezen z lastnimi osebnimi avtomobili. Dohod do Podbrda možen z vlakom ob 6. uri zjutraj iz Trsta. Podrobnosti na števil. 31119.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRZASKA KREDITNA BANKA S.P.A. TRST - ULICA PI. RIZIJO 10 - 61-448

URADNI TECAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	672.—
Funt sterling	1440.—
Švicarski frank	248,70
Francoski frank	152,50
Nemška marka	259.—
Avstrijski šiling	36,85
Dinar: debeli	36,75
drobni	36,75

MENJALNICA vseh tujih valut

Prispevki

V spomin Peptija in Ane Faganel daruje Franc Brus 5.000 lir za Dijsko matico.

V spomin Anice Gombač por. Faganel darujejo Sonja in Just Colja 5.000 lir za Dijsko matico.

Ivan Gorčič daruje 1.000 lir za SD Polet.

Danes nas je zapustil naš dragi oče, brat in tati

IVAN FABJAN

Pogreb bo jutri, v soboto 9. avgusta, ob 10.15 iz mrtnice glavne bolnišnice na kopalnico pri Sv. Ani.

Zalujoci: sinova Luciano in Livio, hčerka Franca, bratje, sestra, svahe in vnuki

Trst, 8. avgusta 1975.

Srečanje borcev in aktivistov JPO z domačini ob 30. obletnici

Bivši borci in aktivisti naj čimprej javijo svoje podatke

Borci Istrskega odreda in aktivisti južnoprimorskega okrožja se bodo zbrali 14. septembra na Prelozah v Brkinih, da skupaj z gostoljubnimi domačini praznujejo 30. obletnico osvoboditve ter si razdelijo monografijo Istrski odred.

V razmišljanju o tem, kje bi se zbrali, je kot smo že pisali, najprej prevladovalo mnenje, da bi organizirali zbor na Kozjanah, ker je bila vas najpomembnejše središče odrednega delovanja in trikrat požgana. Medtem pa se je izkazalo, da so prav Kozjane še vedno z motornimi vozili najtežje dostopna brkinska vasi in da pristojni organi skupščine občine Sežana ne bodo zmogli pravčasno urediti dohodnih poti, kar bi oteževalo priprave in onemogočilo večjo udeležbo vabljenih. Da bi problem končno rešili, smo se 14. junija sestali na Barki v Brkinih člani stalnega odrednega odbora in predstavniki aktivistov južnoprimorskega okrožja ter se dogovorili, da organizirajo zborovanje na prometno zelo dobro dostopnih Prelozah, ker sodi vasi med tista brkinska naselja, čigar prebivalci so se že 1941. leta med prvimi v Brkinih organizirali za oboroženo boj proti italijanskim okupatorjem in ostali zvesti svoji odločitvi do končne zmage. Nemški okupatorji pa so 12. aprila 1944 vasi napadli in jo požgali.

Na skupni seji na Barki so njeni udeleženci ugotovili, da so se med NOB na tem območju skupno borili in se zedinili, da bodo tudi zborovanje organizirali s skupnimi prireditvami. V ta namen so ustanovili pet komisij in jih poveljali v koordinaciji odbor. Večina komisij in koordinacijski odbor so se že sestali in se trudijo, da bi pravčasno opravili vse naloge. Najpomembnejša naloga je zaupana komisiji za organizacijo so-

delovanja z mladinskimi organizacijami, teritorialnimi enotami, garnizoni JLA, krajevnimi skupnostmi, borcevskimi in SZDL organizacijami v petih južnoprimorskih občinah. Ustanovljena je bila tudi štiriclanska komisija, ki bo pripravila spominsko značko v treh izvedbah: s sodelovanjem ustreznih založbe na izdala tudi barvno razglednico vasi Kozjane, ki simbolizira med vojno hudo prizadeto po vojni pa zapuščene Brkine.

Skupni komisiji je bila dana naloga, naj čimprej sestavi kar najpopolnejši seznam borcev. Zbere naj tudi naslove na Tržaškem živečih odredovih borcev. Zato ta komisija še enkrat poziva vse bivše odredove borce, naj čimprej javijo svoje podatke (ime in priimek, leto in kraj rojstva ter sedanjí naslov) tovarišu Vladimiru Dujmoviču na matični urad občine Izola, pošta 66310. Borci, živčici na Tržaškem, pa Walterju de Waltersteinu, Strada di Guardiella 10/2 tel. 21663.

Predstavniki političnih aktivistov in odbora Istrskega odreda so se tudi sporazumeli, da bodo monografijo (knjigo) «Istrski odred» podarili razen preživelim odredovim borcem, svojem padlim in po vojni umrlim, tudi članom južnoprimorskih okrožnih organizacij, štaba V. bataljona I. brigade VDV, Komande istrskega vojnega področja in njej podrejenih komand mest — Ilirske Bistrice, Koprja, Materije in St. Petra. Po en izvod knjige pa bodo dodelili tudi vsaki osnovni šoli, delujoči na bivšem odredovem operativnem območju v Brkinih, Slovenski Istri, Podgori, na Gornji Pivki in na Krasu južno od železnice Pivka — Trst.

Maks Zadnik

Drevi ponovna seja pokrajinskega sveta V ponedeljek izvolitev župana v Tržiču

Seja občinskega sveta v Gorici bo šele 29. avgusta - Meščanske sile se še vedno nočejo sprijazniti z novim odnosom sil po 15. juniju

Dve sta poti, po katerih hodijo stranke, ko določajo politični okvir zaveznih v odborih krajevnih organov oblasti (pri tem mislimo na Tržič, Gorico in pokrajinski svet); sestanki med strankami ter seje izvoljenih teles. Za prvo pot se prvenstveno ogrevajo meščanske stranke, zlasti tiste, ki jim je za ohranitev oblasti; za drugo pa levičarske stranke. V teh dneh je bilo na Goriškem do večstranskih sestankov, na katerih so skušale meščanske stranke najti soglasje, kako izbrati predsednike uprav in ustvariti večino v nekaterih svetih mimo jasno izražene volje volivcev, da je potrebno prisluhniti ljudskim težavam. Tako so se sinoči sestale nekatere stranke bivše leve sredine, da bi določile svojo taktiko za današnjo sejo pokrajinskega sveta, na kateri bodo poskušali izvoliti predstavnika. V zvezi s tem velja omeniti predlog KPL, naj bi predsednik pokrajinske uprave postal republikanec, ki bi bil soglasno sestavljen v okviru «ustavnega sporazuma».

Sinoči so se sestali komunistični pokrajinski in občinski svetovalec v Gorici, ki so skupno z vodstvom stranke preučili predvsem odgovornost kršćanske demokracije za počasno sestavljanje odborov. Medtem so bili objavljeni datumi seje občinskega sveta v Gorici in v Tržiču ter pokrajinskega sveta, ki se sestane, kot je znano, danes. Občinski svet v Tržiču se bo sestel v ponedeljek. Po vseh izstaviteljstvih levičarskih strank bi morali na tej seji izvoliti župana socialističnega Maianija. Takšen dogovor so sklenili socialisti in komunisti.

Kakšen bo izid današnje seje pokrajinskega sveta je še vedno neznan, ker so na meščanski strani zelo radikalizirana stališča ter v KD še niso osvojili stališča vsedravnega.

nega političnega tajnika, ki dopušta sestavljanje programov krajevnih uprav tudi s komunisti.

Presenečenje pa je povzročila novica, ki se je prav tako razširila včeraj, da se bo občinski svet v Gorici sestel šele 29. avgusta. Tolikšno časovna odmaknjenost sklicanja seje občinskega sveta ustvarja slutnjo, da bo goriški občinski svet normalno zaživel šele oktobra meseca. Če upoštevamo, da je prekinil z delom pred volitvami, in sicer v mesecu maju, potem se bo zgodilo to, da bo tako pomembna ustanova, kot je občina Gorica, ki ima toliko odprtih vprašanj, brez uprave celih 5 mesecev.

Obvestilo dopustnikom v Jugoslaviji in drugih državah

Ljudje, ki so zavarovani pri splošni bolniški blagajni (INAM) najbrž niso

poučeni, da imajo možnost brezplačnega zdravljenja v inozemstvu. To posebno v trenutku, ko so na dopustu ali na turističnem ali službenem potovanju. Seveda se morajo za to možnost primerno opremiti z dokumentacijo. Starši otrok, ki so v kolonijah v Sloveniji, to dobro vedo, saj otroke vedno pošljejo na dopust opremljene s potrdilom o zdravstveni oskrbi v inozemstvu, ki ga izda INAM.

To potrdilo je mogoče dobiti v vseh pisarnah INAM brezplačno in trajajo časa, ko velja potrdilo za zdravljenje doma. Priporočamo torej našim ljudem, ki bodo šli te dni na dopust v inozemstvo, da si priskrbijo to potrdilo. Tako se bodo izognili nepotrebnim stroškom in drugim birokratskim zapletjem v primeru bolezni ali nesreče. Potrdila veljajo za državne evropske gospodarske skupnosti, za Jugoslavijo. Avstrijo ali druge države pa si je treba poskrbeti posebno potrdila.

Podobna potrdila dajejo tudi pri drugih bolniških blagajnah.

POTREBNA BO ŠE ENA SEJA

V Tržiču niso še izvolili župana: levica dobila le polovico glasov

Maiani (PSI) je namreč dobil 15 od tridesetih glasov, medtem ko jih je Ferrari dobil 13 - Socialdemokrata izstopila iz mestnega vodstva PSDI

Tudi tretja seja novoizvoljenega občinskega sveta v Tržiču se je zaključila brez izvolitve župana. Saj se je spet ponovila slika s prejšnje seje, ko so komunisti in socialisti složno volili za Maianija (PSI), medtem ko so demokristjani trdnostno oddali glas za svojega predstavnika Ferrarija. Po prvih dveh glasovanjih je Maiani dobil 15 glasov, Ferrari pa 12, medtem ko so socialdemokrata in fašisti oddali bele glasovnice. Po tretjem glasovanju je socialistični predstavnik dobil 15 glasov, Ferrari 13, socialdemokrata pa sta oddala beli glasovnici.

V začetku seje so svetovalci najprej glasovali za odstop dosedanjega župana Ferrarija, ki je bil na prejšnji seji izvoljen tudi z glasom fašista. Z 29 glasovi so svetovalci sprejeli odstop demokristjanskega predstavnika z mesta župana.

Sledil je govor socialdemokrata Lablaja, ki je na seji povedal, da sta skupno z drugim svetovalcem PSDI Mastrangelom začasno izstopila iz mestnega socialdemokristjskega odbora, češ da se ne strinja s politično linijo, ki jo je ta izbral v zvezi z izvolitvijo župana v občinskem svetu. Lablaj je potrdil, da ne bo v odboru toliko časa, dokler ne bodo zamenjali mestni odbor PSDI. Da vlada zmešnjava

pri socialdemokratih, nam potrjuje tiskovno sporočilo, ki ga je izdala pokrajinska vodstva. V njem piše, da je tudi tržičski mestni odbor PSDI odločno proti levi upravi v Tržiču, saj bi slednja spona na negotovi podlagi. Poleg tega socialdemokrati pozivajo vse «demokristične» stranke naj se odločno zoperstavijo sestavljanju levičarskih odborov med PSI in KPL. V zvezi s sejo v Tržiču, piše nadalje v poročilu PSDI, bosta njena predstavnika oddala belo glasovnico. Upravičeno se sprašujemo, zakaj sta Lablaj in Mastrangelo izstopila iz odbora, ko prav iz gornjega tiskovnega poročila izhaja, da je sam mestni odbor PSDI v Tržiču potrdil svoj protikomunistični, ki ga sama zagovarjajo.

Komunist Padovan je nato še enkrat poudaril smernice, ki so jih narekovali izidi junijskih volitev ter pritril, da bodo še vedno odločno vztrajali, da bi v Tržiču izvolili levičarskega župana. Tudi socialist Semola je bil istega mnenja ter povedal, da umestitev novih levičarskih uprav v vsi državni potrdjuje pravilnost te izbire.

Demokristijan Rebulla je znova pozval socialiste, naj si prizadevajo, da bi v Tržiču prišlo do levičarske uprave, saj je to edina resnična možnost. Poleg tega je de-

Nasprotovanje sindikatov povišanju telefonskih tarif

Slednji vabijo vlado, naj sprejme pogoje, ki so jih postavili v zvezi s povišanjem telefonskih uslug

V zvezi s povišanjem telefonskih tarif, ki je povzročilo nemalo nezadovoljstva med uporabniki, je pokrajinsko sindikalno tajništvo CGIL, CISL in UIL izdalo tiskovno poročilo, v katerem vabi vlado, naj sprejme pogoje, ki so jih prav na včerajšnjem sestanku v Rimu predlagali sindikati. Slednji zahtevajo, naj vlada spremeni sedanjo politiko o storitvah široke uporabe, med katere spada tudi uporaba telefona. Sindikati nadalje ugotavljajo, da je povišanje telefonskih tarif povzročilo največ gromotnih težav delavcem in srednjim slojem, za katere bo odslej uporaba telefona postala finančno breme. Vemo namreč, da je vlada za 12 lir povišala vsak telefonski poziv. Poleg tega so se znatno podražile usluge za neplačane nove telefonske linije. Čeprav vladni organi trdijo, da so v Italiji telefonske tarife med najcenejšimi v Evropi (ob tem primerjajo naše tarife s tistimi, ki jih imajo v Nemčiji, Franciji in Angliji, kjer so znatno dražje) so sindikati še vedno mnenja, da se bo z novo politiko v tej smeri lahko preprečilo splošno nezadovoljstvo uporabnikov, ki je izbruhnilo zaradi nezasiščenega povišanja.

Urniki trgovin za veliki šmaren

Združenje goriških trgovcev obvešča, da bodo trgovine ob priložnosti velikonočnih praznikov poslovale po naslednjem urniku: Četrtek, 14. avgusta: vse trgovine bodo odprte po običajnem urniku; mesnice, pekarnice in mlekarne bodo odprte tudi v popoldanskih urah. Petek, 15. avgusta: vse trgovine bodo zaprte, razen dejavnosti cvetličarne. Sobota, 16. avgusta: vse trgovine bodo zaprte, razen mlekar in pekarn, ki bodo odprte le v jutranjih urah. Nedelja, 17. avgusta: trgovine z jestvinami bodo lahko odprte v jutranjih urah. Ponedeljek, 18. avgusta: vse trgovine bodo odprte po običajnem urniku. Združenje trgovcev nadalje obvešča, da bodo njegovi uradi zaprti do 23. avgusta.

Nedelja, 17. avgusta: trgovine z jestvinami bodo lahko odprte v jutranjih urah. Ponedeljek, 18. avgusta: vse trgovine bodo odprte po običajnem urniku. Združenje trgovcev nadalje obvešča, da bodo njegovi uradi zaprti do 23. avgusta.

Nedelja, 17. avgusta: trgovine z jestvinami bodo lahko odprte v jutranjih urah. Ponedeljek, 18. avgusta: vse trgovine bodo odprte po običajnem urniku. Združenje trgovcev nadalje obvešča, da bodo njegovi uradi zaprti do 23. avgusta.

Odkrivanje kraških jam v Benečiji

V Beneški Sloveniji je dosti kraških jam, med katerimi jih je tudi nekaj precej globokih in že raziskanih. Dve društvi sta posebno aktivni pri odkrivanju kraških jam, in sicer speleološki klub Fante iz Tržiča in središče za raziskovanje Krasa v Trstu. Dvanajst članov tržaškega speleološkega društva se je te dni utaborilo pri jami v kraju Ložac v občini Sovodnje, kjer namerava ostati deset dni in jamo raziskati.

Zaprta knjižnica in arhiv v palači Attems

Zaradi poletnih počitnic bosta knjižnica in zgodovinski arhiv v palači Attems zaprta od 8. do 23. avgusta. Občinstvu bosta v tem času ostala odprta muzej in tajništvo.

Kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 «Un affare di cuore». N. Wood in R. Wagner. Barvni film.

CORSO 17.00-22.00 «La mazurka del barone, della santa e del fico fiorone». U. Tognazzi in D. Boccardo. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

MODERNISSIMO 17.00-22.00 «Per favore non mordermi sul collo». J. Gowran. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE 17.00-21.30 «Il suo nome era Pot... ma lo chiamavano Al-legría». P. Martelli in L. Tate. Barvni film.

VITTORIA 17.00-22.00 «Femmine in gabbia». Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 «... altrimenti ci arrabbiamo». Barvni film. PRINCIPAL 18.00-22.00 «Le favolosi notti d'Oriente». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Vlak za dva potepuha», ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA «Dinamita Joe», ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30. DESKLE «Borsalino», francoski barvni film ob 20.00.

DEZURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni e Bassi, Raštel 52, tel. 83-349.

DEZURNA LEKARNA V TRŽIČU Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Centrale, Trg republike, tel. 72-341.

Prispevki

V počastitev spomina Ivana Marinčiča je Marko Waltritsch prispeval 10.000 lir v sklad za gradnjo partizanskega spomenika v Podgori. V isti namen je dal Saverij Rožič 5.000 lir.

Ob izgubi dragega moža in očeta Emila Petejana iz Stanredža, športno društvo «Juventina» izreka družini iskreno sožalje.

Zaradi posledic cestne nesreče je včeraj umrl 48-letni

Remo Marušič

Pogreb bo jutri, v soboto 9. avgusta, iz sovedenjske cerkve na domače pokopališče.

Zalostno vest sporočajo: žena, st. nov, mati, sestra, vsaki vnapre, nekaki in sorodniki, ki se za vnapre zahvaljujejo vsem, ki bodo na kakikoli način počastili njegov spomin.

Videm - Sovodnje, 8. avgusta 1976.

5.

KULTURNO
SREČANJE
MED
SOSEDNIMI
NARODI

KAMENICA

9. IN 10. AVGUSTA 1975

SPORED:

SOBOTA, 9. AVGUSTA 1975

- ob 15. uri: Planinski pohod iz Klodiča na Kamenico
- ob 18. uri: Otvoritev kioskov
- ob 19. uri: Ljudske igre in športna tekmovanja
- ob 20. uri: Beneški godci
- ob 21. uri: odkritje spominske plošče beneškoslovenskega Arenga z govori župnika Paskala Gujona in prof. Jožeta Mariniča (Firmina) — Planinski brezplačni ples Prižig kresov

Od sobote na nedeljo mladinski nočni tabor

NEDELJA, 10. AVGUSTA 1975

- ob 10. uri: Otvoritev kioskov
- ob 15. uri: Nastop beneških godcev
- ob 16. uri: Sv. maša v štirih jezikih
- ob 17. uri: Ansambel «Veseli planšarji»
- Pozdrav grmškega župana inž. Fabia Boninija
- Beneški pevski zbori
- Folklorna skupina «L. Garzon» iz Nem
- Pevski zbor iz Boyca
- Mandolinistični italijanski ansambel iz Kopr
- Koroški pevski zbor

V odmorih beneški dialektalni humoristični prizori in vici — Sledi brezplačni ples z «Veseli planšarji» — Velik prostor za parkiranje — Kioski s pižajo in jedčo.

Kulturno srečanje organizirajo kulturna društva, Zveza izseljencev in Planinsko društvo iz Beneške Slovenije.

OB SREČANJU V KAMENICI

Arengo je bil pravi parlament

Verjetno ni slučaj, da bodo prav letos ob srečanju med sosednjimi narodi na Kamenici odkrili spominsko ploščo beneškoslovenskega Arenga.

Arengo je bil namreč v času, ko je Beneška Slovenija v okviru Beneške republike uživala upravno in sodno avtonomijo, pravi parlament te pokrajine. Znano je namreč, da je Beneška Slovenija takrat bila razdeljena na sosednje, nekakšne občine v malem, ki jih je sestavljalo nekaj vasi. Takih sosednih je bilo 36, združene pa so bile v dve veliki županiji ali banki: landarsko, ki je štela 21 sosednih Nadliške doline, ter mersko, ki je obsegala 15 sosednjih Sovodenskih in Rečanske doline. Vsaka sosednja je imela svojega župana ali dekana, ki so ga izvolili na skupnem zasedanju vseh družinskih poglavarjev. Župani vseh sosednjev velike županije so volili velikega župana ali sindaka. Ta je vodil za sedanja velike županije, kjer so župani obliki kamnite mize razpravljali, odločali in izrekli sočutenje. Obe veliki županiji sta bili ločeni enoti. Ko pa je bilo treba obravnavati stvari, ki so bile skupne oboima, so sklicali Arengo, to je skupno posvetovanje vseh 36 županov. Arengo je bil torej dejansko najširši upravni organ v Beneški Sloveniji, zasedal je v centru Nadliške doline, pred staro cerkvijo sv. Kvirina pri Spletu Slovenov. Sestajal se je najmanj enkrat na leto, po potrebi pa tudi večkrat.

Kot vemo iz zgodovine, je bilo te beneške avtonomije konec z Napoleonovimi vojnami, ko je Beneška republika propadla in so v te kraje prišli najprej po miru v Cambrunfordu 1797 Avstrijci, nato za nekaj časa Francozi in potem spet Avstrijci, dokler ni leta 1866 bila Beneška Slovenija priključena Italiji. Vedeti pa moramo, da je v vsem tem času Beneška Slovenija bila v okviru cele Benečije (Veneta) in da se avstrijska in francoska oblast nista obnašali ni nič drugače, kot bi se bila obnašala italijanska. Centralistična politika, ki je takrat prevladovala, ni imela nikakršnega misla za krajevno posebnost.

V začetku smo napisali, da od-

kritje plošče, ki bo spominjala na Arengo, najbrž ni slučaj. Že v času, ko se je povsod v deželi diskutiralo o sestavi deželnega zakonika o goriških skupnostih, je na teh diskusijah v Beneški Sloveniji markidaj bilo govora o nekdanji avtonomiji. Marsikdo od Benečanov je prav v goriški skupnosti videl nekaj, kar naj bi bilo nadaljevanje stare samouprave, kar naj bi dalo beneškemu prebivalstvu svetlost, da samo odloča o svoji usodi. To upanje se je zdaj, po 15. juniju, ko so vsaj v nekaterih občinah Beneške Slovenije prevladale resnično domače, samostojne in nakej sile, za katere smo prepričani, da bodo delovale v splošno korist beneških ljudi, vsekakor o-krepilo.

Prav to upanje, ki raste iz bistvenih družbenih presnavljanj letošnje pomladi, bo izražal kamen s spominsko ploščo, ki bo visoko na gremenu Stare gore spominjal na minoidne, da v teh krajih živi ponosno ljudstvo, ki je bilo v preteklosti splošno samostojno upravljati svojo skupnost, in to odločno hoče tudi danes.

PRIJETNO SNIDENJE V NOVI GORICI

Po tridesetih letih so se srečale interniranke iz taborišča Auschwitz

Spoznale so se med pričakovanjem najhujšega

Znašle so se skupaj in spoznale med čakanjem na smrt v koncentracijskem taborišču Auschwitz, ko se je v usodnem trenutku dočakale osvoboditve ob prihodu sovjetske vojske. Po 30 letih so se srečale v Solkanu: Fani Hiede, Ivanka Peršolaj, Kati Milavec in Urška Oblesčak. Bolno tovariško Stefanijo Berlot so obiskale doma v Kašalu, Terezijo Lukman, ki ji je mož izginil v Dachau, v psihiatrični bolnici v Gorici.

«Tudi me zasluženjo praznujemo 30. obletnico osvoboditve», so govornice, «leta in leta smo se iskale, potem, ko se nas je vseh šest vrnilo

skupaj iz taborišča smrti. Strašno trpljenje v Auschwitzu nas je zadržalo v trajno prijateljstvo. Otopile in brezdušno smo čakale na smrt. V zadnjem trenutku so nemške zverji zbežale pred zmagoslavno sovjetsko armado in nas od boleznih in lakote oslabele, gole, brez oblačil in obute, pustile v revirju. Tisti, ki so ga določili za bolnico, je prišel sem čakati na krematorij. Grozni spomini, a navezavajo le veselje! In za nas 30. obletnica osvoboditve velik praznik».

«Srečo smo imele, so vse vprek govorile, kajti nacisti so strašno div-

Ugodne posledice prenosa denarja s tržaškega računa v Gorico

V mesecu juniju je bil promet v okviru obmejne blagovne menjave ugodnejši kot v mesecu maju. Ta podatek posreduje bilten trgovinske zbornice, ki objavlja oceno gospodarskih gibanj v tem mesecu. Ta poslovni uspeh pripisujejo prenosu denarja s tržaškega avtonomnega računa na goriškega. S tem ukrepom so goriški operaterji uspeli doseči kritje kreditov kakor tudi pošiljanje blaga v jugoslovanski obmejni pas. Posledica tega koraka je izstavitelj 37 izvoznih dovoljenj za okoli 430 milijonov lir blaga ter uvoz blaga v višini 107 milijonov lir. Poleg tega je pristojni urad trgovinske zbornice izstavil 13 potrdil o izvoru blaga ter 14 dovoljenj na fakture za izvoženo blago v vrednosti 85 milijonov lir.

Nekoliko se je izboljšal tudi položaj v tržaškem pristanišču, kjer so natovorili in raztovorili 94.000 ton blaga. Na juljsko letališče v Ronkah je priletelo nekaj več letal kot v maju, in sicer 158. Priletelo je 10.000 potnikov, odletelo pa 9.300.

V mesecu juniju je slo v stečaj samo eno, in še to manjše podjetje, medtem ko so se dokaj povečalo število zapadlih menic.

Razna obvestila

Urada Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Slovenskega planskega društva, Gorica, UL. Malta 2, bosta do konca avgusta poslovala samo v jutranjih urah, in sicer od 9. do 12. ure.

Občinska knjižnica v Doberdobi bo zaradi poletnih počitnic zaprta do 21. avgusta.

Ob robu konference
o evropski varnosti

«Denuklearizacija» Italije bi za ZDA pomenila korak nazaj...

Jedrsko orožje je postalo jabolko spora med Kissingerjem
in Schlesingerjem - Strateške ali taktične jedrske konice?

Sprito hišinske konference o evropski varnosti bodo bralci gotovo zanimali podatki o sedanjem in bodočem razmerju med ameriškim in sovjetskimi obrambnim aparatom, ki sloni seveda pretežno na jedrskem orožju. Se zlasti pa ga bo zanimalo, kakšne načrte imajo Združene države za Italijo, kjer se nahajajo, kot znano, številna ameriška vojaška oporišča.

V začetku julija je bila «nevarnost», da bi bili Italija in Grčija ob vse rakete z jedrsko konico nuke-hercules, ki sodijo v sklop obrambnega sistema Atlantske zveze na Sredozemlju. Pod pritiskom ameriškega obrambnega ministra Jamesa Schlesingerja sta bila namreč pred mesecem dni Bela hiša in kongres na tem, da dovolita u-tnikev omenjenih raket z italijanskega in grškega ozemlja; za- menjali naj bi jih z manjšim jedrskim orožjem. Toda temu se je odločno uprli državni tajnik Henry Kissinger: «Če bomo denuklearizirali Italijo, bo svet mislil, da se ji hočemo odpovedati sprito izida zadnjih volitev, z druge strani pa nam bodo Grki očitali, da «visimo» na turško stran». Jedrske konice bodo torej še naprej počivale v Italiji zaradi Kissingerjevega ponosa... V načrtih ameriškega državnega tajnika sta na eni strani okrepitev tradicionalnega orožja, na drugi pa ohranitev atomskega — seveda v zaveznih državah; atomsko orožje, pravi, je treba ohraniti kot protitež sovjetski jedrski zmogljivosti. Nasprotno pa bi rado obrambno ministrstvo «moderniziralo» jedrsko orožje na tujem z nadomestitvijo velikih jedrskih raket z manjšimi. V ameriških vojaških krogih namreč zatrjujejo, da bo postala Sovjetska zveza leta 1980 prva vele-sila na svetu, ako ne bo Amerika medtem modernizirala jedrskega orožja.

Ce bodo namreč čez pet let i-meli Američani več letalonskih (12 proti 5), strateških bombnikov (391 proti 126) in jedrskih konic (12.274 proti 5.120), bodo imeli znatno manj podmornic (71 proti 198), ra- ket morje-zemlja (696 proti 1000) in medcelinskih raket (1014 proti 1409). Razmerje med ameriškim in sovjetskimi jedrskim orožjem naj bi torej bilo tedaj 11 proti 3 v korist Sovjetske zveze.

Obrambni minister Schlesinger bi rad osnoval bodočo vojaško strategijo v prvi vrsti na taktič- nem jedrskem orožju srednjega dometa. Do leta 1980 hoče ameriško vojsko s podmornicami, trident, bombniki B-1 in premični- mi raketami «nove generacije», to je s potencialnimi raketami minuteman: to so srednjega dome- ta in ceneneje. Rakete z dolgim do- metom lahko dosežejo Sibirijo, bile bi pa povsem neuporabne v Evro- pi. Kissinger se s tem ne strinja, č- da gre za absurden načrt. Sedaj bi ZDA z pomočjo taktič- ga orožja (posebno se raket minitome, nekakšnih minijedrskih izstrelkov, s katerimi naj bi nado- mestili sedanje atomske konice v Italiji in Grčiji) morje tvegale, pravi državni tajnik. Razen tega s- pri načrt obrambnega ministri- sva na utvori o omejenem jedr- skem spopadu. Toda jedrska voj- na nikakor ne more biti omejena, pripominja Kissinger: s taktičnim orožjem Evrope ne moremo braniti, temveč jo lahko samo uničimo. Kissingerjevi sodelavci so mnenja, da bi bilo treba povečati proiz- vodnjo kraj najbolj učinkovitega tradicionalnega orožja, kakor na primer sistemov za nočno izstre- ljevanje radarstva vodnih raket, laserskega orožja, «televizijskih topov» idr. Kissinger uživa trdno za- stombo v industrijskih in diplo- matskih krogih, vendar namera- va obrambno ministrstvo vztraja- ti pri svojem, kot piše usledni i- talijanski tehnik «L'Espresso». B-ji se namreč razpršitve ameri- škega jedrskega orožja v zavez- niških državah in navaja sledeče p-letke:

Od skupnega števila 30.500 jedr- skih enot jih je okrog 22.000 tak- tičnih, a od slednjih se jih na- ha-ja 7.000 v državah članicah A- tlantske zveze (NATO) — razen na Norveškem in Danskem ter v Franciji in Luksemburgu; največ jih je v Zvezni republiki Nemčiji. Nadaljnjih 1.700 jedrskih taktičnih konic je razmeščenih v Aziji (Juž- na Koreja, Filipini, Guam in Mid- way), 10.000 na samem ozemlju ZDA, drugo jedrsko orožje pa je na vojnih ladjah, ki krožijo po oce- anih. Strateške jedrske enote (teh- je 8.500) so pa razdeljene takole: 4.800 v ZDA, 500 na bombnikih, 656 na 41 podmornicah polaris, 1.054 (skoraj izključno gre za rakete mi- nuteman in titan) v azijskih ter

evropskih oporiščih in okrog 1.500 na raznih vojnih ladjah.

Trenje med ameriškim državnim tajnikom in obrambnim minist- rstvom je Kissinger se zaostri s- svojimi političnimi argumentaci- mi: Umakitev jedrskega orožja iz neke zaveznike države bi povzo- čila tam določeno zaskrbljenost, in- to kljub obljubi, da jo bomo opre- mili s sodobnejšimi izstrelki. «A- tomska vrzela» v Italiji in Grčiji bi

na primer utegnila povzročiti hudo neravnovesje na Sredozemlju, kjer je že tako čedalje bolj čutili so- vjetsko prisotnost. Treba je tudi u- poštevat, poudarja Kissinger, da jedrske «minirakete» minikukse še niso nared. Razen tega je ameri- škoo nadzorstvo nad jedrskimi ko- nicami v tujini zgolj teoretično; v resnici sta dve tretjini orožja v rokah zaveznikov vojaških sil in pametno bi bilo, da se to

orožje spet vrne pod neposredno ameriško kontrolo. Kissinger pri- stavlja, da je treba tudi izboljša- ti varnostne ukrepe, zato pa o- pustiti načrt o «modernizaciji» in- ustvariti raje tako imenovane «iz- menične strateške pasove» okoli So- vjetske zveze — po možnosti na oceanih ter v zraku.

V krogih obrambnega ministrstva so previdnejši v prepričanju, da jim bo čas dal prav.

Pozdrav tržaških slovenskih maturantov z izleta po Jugoslaviji

Edinstvena trgovina: blago za blago

V Rimu so nedavno odprli no- vo «trgovino prostih izmenjav». Stopiš vanjo, izbereš blago, ki te pač zanima, lepo pozdraviš in odideš; ako lahko za to blago daš kaj v zameno, je prav, v naspro- tnem primeru te nihče ne bo ter- jal. Svojevrsna prodajalna se na- ha-ja v Ul. Arbib v tiburtinski mestni četrti. Pred vhomod je sle- deč napis: «Postrežete se po mili volji. V zameno vse, le denarja ne. Blaga se poslužite po svoji vesti».

Gre za prvo tovrstno pobudo v vsej Evropi. Nastala je po primi- tivnem principu: odpravimo de- nar, ki je skozi stoletja pomenil bogatašem sredstvo za izkorišča- nje revnejših slojev in vrnimo se k skupni uporabi dobrin. Trgo- vino upravlja anarhična skupina «Dionisio», prvo zamisel o tem pa je imel 45-letni slikar Giancarlo Celli, anarhist, tako pravi sam, že od samega rojstva.

Razstavljenega blaga ni mnogo, je pa raznolik: puloverji, ženska krila, artikli za novorojenčke in otroke, rabljena obutev, pa tudi nova, kravate, termos, poslika- ne steklenice, postelje, pločevina- ste skatle in drugo. Blago se na- galo prodaja. Ljudje odnašajo za- di predvsem oblačila. «Jaz in Ma- ra, dekle, ki mi pomaga v pro- dajalno, takorekno ves dan nenehno odpravljamo pakete z najrazličnej- šim blagom; pred dnevi smo prejeli več kompletov za novorojenčke, a že dan nato so izginili, saj jih toliko ljudi potrebuje. Blago ne doteka v trgovino morda iz dobro- delnih ustanov, ampak je to re- zultat globoke solidarnosti, ki re- zultira omejenemu anarhičnemu skupni. Člani te skupine sami zbira- jo blago in ga prinašajo v pro- dajalno, razen tega delajo brez- plačno, oziroma si od zaslužka ob- držijo le toliko denarja, kolikor ga potrebujejo za življenje, osta- lo gre njihovi skupnosti. Zapo- slujejo se zlasti pri premožnejših družinah».

Skupina «Dionisio» namerava se- daj odpreti v trgovini tudi knjiž- nico ter v njej prirediti razna sre- čanja in debate. V ta namen se je obrnila na številne založnike v tujini, naj ji oddajo vsake vs- te knjige in druge publikacije, ki bi jih sicer prodali kot star papir.

Pred dvema mesecema so v o- menjeni prodajalni uredili tudi pri- meren prostor za otročad. «Matere, ki so v službi, pošiljajo svoje o- tročke k nam, ker se lahko ne- moteno igrajo, a nanje vselej pazi kdo izmed nas. Morda bomo prej ali slej našli človeka, ki bi skr- bel za njihov posolski pouk».

čakovali. Večer posvetite prijate- ljem.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Ne prevzemajte si vseh odgovor- nosti in pustite nekaj tudi dru- gim. Novo srečanje, nove per- spektive.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Zelo srečno roko boste imeli pri izbiri svojih sodelavcev. Navzkriž- ja v družini in z ljubljeno osebo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Več zaupanja vase in vse bo prav. Veseli bodite in s svojim razpoloženjem boste nekoga o- srečili.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Pri- šlo bo do spora, ki vas bo spr- til v težave. V družini bo prišlo do nepričakovanih motenj.

SKORPIJON (od 21.10. do 22.11.) Uspejo vam bo izpeljati ne- ki posel, čeprav tega niste pri-

OB LETOŠNJEM PULJSKEM FESTIVALU Jugoslovanski film danes še vedno v prehodni fazi

Ljubljanska Viba film je na pravi poti

Naš dnevnik je že poročal o na- gradah, ki jih je žirija podelila ob koncu letošnjega, 22. festivala jugo- slovanskega igranega filma v Pulju. Najpomembnejše nagrade so seve- da tiste, ki jih podelijo najboljšim filmom in najboljšim režijam; tudi letos so bile namreč te nagrade lo- čene in tudi letos (čeprav morda manj jasno) se je v tej ločitvi za- sledil nekaj poskus ugoditi bodisi popularnosti (katere izraz so v bi- stvu nagrade filmom) kot odobrivi- kritike (nagrada za režijo). Torej predlanskim na eni strani «Sut- jeska», na drugi Klopčič in Papic; lani na eni strani «Uličica republi- ka», na drugi pa le navidezna al- ternativa — «Derviš i smrt» (med- tem ko se je moral Pavlovičev film zadovoljiti le z nagradama za sce- narij in za žensko interpretacijo); končno letos na eni strani celove- čerji prvenec Bogdana Žižića «Kuča» (Jadranski film, Zagreb), na drugi Matjaža Klopčiča «Strah» (Viba film, Ljubljana).

Ocena žirije bi se torej letos la- hko zdelala bolj zadovoljiva, saj sta po mnenju mnogih kritikov na- bogajena filma nedvomno med na- boljšimi, kar jih je bilo na festiva- lu. Tudi letos pa je delovanje žirije prekrila črna senca, tako da se moramo kot lani spet vprašati, ali je sploh vredno začeti kritiko festivala s pregledom nagrad, ko bi moralo biti končno vsem jasno, da je vendar sam princip selekcije zastarel, da je njegova ti. «forma- tivna» ali «orientacijska» funkcija zgolj navidezna, saj se usmeritev neke kinematografije odloča dru- gje, v izbiri produkcije in seveda v predpostavkah teh izbir. Se pose- bno absurdno pa postane, ko sprito tako revne enoletne proizvodnje (le 16 filmov) žirija postavi že od začetka izven konkurence v infor- mativni vsaj štiri filme, za katere lahko najmanj rečemo, da niso nič slabši od ostalih, po mnenju mnogih pa so celo med najboljši- mi deli na festivalu. To velja po- sebno za film enega največjih jugo- slovanskih režiserjev, Puršiča Djor- djevića, katerega «Pavle Pavlovič» (CFRZ, Beograd) je po mnenju mno- gih kritikov najboljši film festivala skupaj z dvema, ki sta bila nagra- jena. Mnogi so tudi potrdili, da je to med najpomembnejšimi jugoslov- skimi filmi zadnjih let, saj je nie- gova zgodba postavljena v živo,

družbeno, sedanjo jugoslovansko re- alnost.

Izven konkurence so ostali še tri- je filmi, ki so izraz «eksperimen- talne» filmske proizvodnje. Njihovi rezultati so po mnenju nekaterih nezadovoljivi, kar pa ne spremeni dejstva, da predstavljajo filmsko smer, ki je vredna zanimanja in podpore, k čemur bo odločitev ži- re malo pripomogla. Gre za filme: «Kičma» (CFS Košutnjak, OOUR Avla film, Beograd), prvenec u- veljavljenega avtorja kratkih filmov Vlatka Gilića, Lordana Zafraonovića «Muke po mati» (Jadranski film in Croatia film, Zagreb), pa Milosa Radivojevića «Testament» (Film dan- as, Beograd).

Kar se tiče ostalih filmov, so splošne ocene negativne. Tudi letos je ostala temeljna smer partizanski film v pustolovski ali alegorijski verziji, čeprav letos ni bilo na tem terenu tako bogatih in uradnih pro- izvodov. Kot smo že rekli, je bila vsakelej letos kvantitativna sama zelo nizka in vena, da je v filmski pro- izvodnji kvantitativna pomembna pre- stavka kvalitete. Le proizvodnja ljubljanske Vibe film narasla, saj je slovenska hiša prikazala kar štiri od 16 filmov. Končno lahko ugo- vimo, da je stanje jugoslovanskega filma še prehodno in da bo morda treba čakati še nekaj časa za obno- vitev kvalitete, ki jo je jugoslov- ski film dosegel v začetku in sredi 60. let.

Nazadnje bomo navedli še na- slovite ostalih filmov, ki so bili pri- kazani na festivalu: Branimir - Torija Jankovića «Crvena zemlja» (Film danas, Beograd) in Viba film, Ljubljana, Jovana Rancića «Decak i volinac» (CFRZ, Beograd), Milana Ljubčiča «Čudoviti prah» (Divota prašina) (Viba film, Ljubljana) in Kinematograf, Za- greb - režiser filma je predsed- nik slovenske hiše), Midhata Mu- tapčića «Doktor Mladec» (Studio film, Titograd, Zita film, Budva in Mosfilm, Moskva), Franceta Stiglica «Povest o dobrih ljudeh» (Viba film, Ljubljana) in Kinema- tografi, Zagreb, Rajka Ranfca «Pomladni veter» (Viba film in Ve- sna film, Ljubljana), Branka Ba- uerjica «Žimovanje u Jakoboveldu» (CFS Košutnjak, OOUR Avla film Beograd, Neoplanta film, Novi Sad in Televizija Beograd). S.G.

Červar: novo turistično naselje v Poreču

Največje jugoslovansko gostin- sko turistično podjetje «Plava la- guna» iz Poreča v Istri, namerava v prihodnjih petih letih občutno povečati hotelsko in sploh preno- čiščno zmogljivost. Do leta 1980 bo poskrbel za nadaljnjih pet ti- soč ležišč. Ustrezni stroški bodo znašali okrog 350 milijonov dinar-

Ugovori zoper Kocbekove odgovore

Pred dnevi sem dobil pismo sta- rega uglednega krščanskega socia- lista, težko prizadetega od zadnje- ga Kocbekovega napada na OF in partijo ter jezne zaradi Kocbe- kovega oktroiranja krščanske so- cialistične imena. To pismo me je še posebej spodbudilo k temu, da polemiko obdelam Kocbeko- ve trditve, da obdam resnico od laži.

Četr let je poteklo od tistega popoldneva, ko sem se sestal s Kocbekom ter ga skušal pregovo- riti, da umakne pred objavo svo- je «Odgovore iz knjige »Edvard Kocbek, pričevalec našega časa», ki se je tiskala v Trstu. O čem sva takrat govorila, je razvidno iz mojega pisma, objavljenega v «Naših razgledih». Žal so bili moji poskusi zastoj. Afero Kocbek so montiral njegovi tržaški pisa- telji (Pahor in Rebula), hoteli so jo zakuriti v Evropi, ker so za- trdno pričakovali, da mi v Slove- niji ne bomo ostali ravnodušni, da bomo sprejeli izziv in Kocbeka po- klicali na odgovornost. Vse je bilo lepo napeljeno, da vs dvigne ob Kocbekovem zgledu velika evrop- ska protijugoslovanska gonja. Ker se nič pričakovane ni zgodilo, Kocbekovi «odgovori» pa so bili celo objavljeni in tako javno raz- grnjeni vsakomur v domovini, so prišli pobudniki afeve in hudo za- drego. Ker je bilo vseeno treba nekaj narediti, sta zagovornika Reismueller in Boell poskušala pogosti ožnji razmetiti. Dvignila sta lažni preplah, kakor da Koc- bek preti ne vem kakšna nevar- nost od krvočinskih slovenskih vol- kov in se seveda blamirala. Ve- liki načrt se je skazil.

Toka Kocbekove izjave so osta- le napisane na nas vse, ki nam je kaj do zgodovinske resnice ter običajne poštenosti, izzivajo k o- govoru.

KOCBEKOV
KRŠČANSKI SOCIALIZEM

Sedaj se Kocbek predstavlja za krščanskega socialista, čeprav to

nikoli ni bil in ni hotel biti. Lahko bi rekli kvečjemu, da je bil neke vrste katoliški reformist, zagret za duhovno preobnovo slovenske- ga katolicizma (Križ na gori, mla- dinski gibanje). Čeprav trdi, da je bil med ustanovitelji (pozneje od oblasti razpuščene) Krekove mladine, sem po pričevanju nek- danjih krekovcev lahko ugotovil le, da je nekaj sodeloval pri njej. V tisti dobi so bili pri Krekovi mladini še mnogi drugi, od kate- rih so šli nekateri v levo, drugi so se kasneje prodali klerikalcem, dosti pa jih je kajpak ostalo zve- stih krščanskemu socializmu. Koc- bek predvsem nikdar ni imel prist- nih zvez s krščansko - socialistič- nim delavstvom, ki je bilo orga- nizirano v Jugoslovanski strokov- ni zvezi. Lahko rečem, da je bil Kocbeku krščanski socializem ve- dno domoljub zaradi njegove raz- redne usmerjenosti, ki se je kre- pila v hudih delavskih pogojih, ga zbliževala z ostalim delavstvom ter končno pripeljala do skupnih ak- cij, političnih in sindikalnih, s ko- pumnisti. Krščanski socialisti so i- dejno izhajali iz etničnih in moral- nih vrednot prvotnega starega kr- ščanstva, toda čedalje bolj so spre- jemali marksistično ideologijo raz- rednega boja, socialne revolucije in socialistične družbene ureditve. Svoje krščansko prepričanje so znali uskladiti z nameni delavsk- ga razrednega boja, s proletar- sko revolucijo in z njenim ciljem, oblastjo delavskega razreda.

Kocbek seveda takšne usmerje- nosti krščanskih socialistov nikdar ni ne razumel ne odobral. Za- radi tega tudi nikdar ni našel po- ti do takšnih ljudi, kakršni so bi- li Tone Marinko, duhovnika Jo- že Lampret, France Šmon, pa tudi ne do Jugoslovanske strokovne zve- ze ne v središču in ne na terenu. Pač pa so Kocbeka podprli kr- ščanski socialisti po sporu v «Dom in svet», ko je ustanovil «Deja- nje». Podprli so ga zlasti dr. A- leš Stanovnik, dr. Jože Pokorn in zdravnik dr. Tomaž Furlan ne le moralno, pač tudi gmotno. Ti trije, in še nekaj drugih izobražen- cov, so bili najožje vključeni v krščansko socialistično gibanje, saj je zlasti Stanovnik veljal za ne- sporno vodilno politično glavo slo- venskega krščanskega socializma. (Leta 1942 so ga klerofašistični ova- duhni izročili Italijanom, ki so ga kot talca ustrelili v Gramozni jami). Kocbekov krog, ki se je zbral okoli «Dejanja», je bil so- razmerno ožek. Razen nekaj po- membnejših izobražencev so se tam začeli uveljavljati mladi štude- nti iz «Zarje», iz njihovih vrst je izšlo nekaj dobrih pesnikov in publicistov (Udovc, Gradišnik, Javoršek in še kd), po Bogu Gra- fenauer, Jane Stanovnik, če se o- menjam na najbolj znane. Če se je sploh dosti ukvarjal z aka- demsko mladino in zlasti tam i- skal tudi svoje oporišče. Skušal je k nam presaditi francosko per- sonalistično filozofijo, ki se pa za- radi svoje nerazumljive zamota- nosti na Slovenskem nikakor ni mogla prijeti.

Treba je takoj tukaj reči, da je dosti mladih ljudi iz takratne- ga njegovega kroga kaj kmalu na- šlo pot v krščanski socializem in tudi v komunizem. To kajpak ne po njegovi zaslugi, ker se je zelo trudil, da se kaj takega ne bi do- gajalo. V svoji «Istini» in tudi v «Odgovori» ne more zakriti ra- zočaranja in jeze nad tistimi, ki mu niso hoteli slediti.

Kocbek torej ne more govori- ti v imenu krščanskih socialistov, katerim ni nikdar pripadal. Ne po svoji, pač pa zlasti po parti- jski zaslugi je postal še tak o- imenovan «krščanski skupine» (a- li kristjanov oz. katoličanov v OF) — tudi to novo ime je bi- lo Kocbekov izum, katerega je do- sledno uporabljaj skoraj do zdaj, ko se je naenkrat začel razglaša- ti za krščanskega socialista.

(Nadaljevanje sledi)

RADIO VELE- IZIJA

PETEK, 8. AVGUSTA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 18.15 PROGRAM ZA NAJMLAJŠE
Girometta, Benjamin in Babalu — risanka
- 18.45 PROGRAM ZA MLADINO
Pustolovščine v Rdečem morju — druga epizoda
- 19.15 Športni dnevnik
Italijanske kronike in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 SREČANJA 1975
Uro z Mariom Soldatijem
- 21.40 Klasična. lahka in pop glasba
- 22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 20.30 DNEVNIK
- 21.30 MARIA TUDOR
Drugi del — za televizijo pripravil Abel Gance po istoim- nem romanu Viktorja Hugoja.
S podoba ženske, ki je prisiljena nositi kar z največjim dostoj- nstvom kraljevske krono, da bi prikrila svojo duševno raz- vnanost sprito prestrastnih čustev, se danes zaključuje drama o Mariji Tudorjevi. Ta se je bila začela z dogodki, ki so spravi- li v krizo odnose med angleško kraljico in ocarljivim Fabia- nijem, človekom brez predsodkov, ki je postal Marijin ljubimec. Njegov namen je bil likvidirati drugega za drugim najpoptej- še plemenitaše kraljestva. V okviru političnih pokolov, ki jih je sprožila avtokratska, tiranska kraljica, plane na dan zadeva Gilbert. Gre za alatarja, ki je dvajset let poprej sprejel pod svo- jo streho dekletke: iz te se je razvila prava lepota, s katero bi se rad Gilbert poročil. Jane, tako ji je ime, je v resnici dedinja plemenite katoliške družine, ki jo je bil uničil Henrik VIII., ter je postala Fabianjeva ljubinka. Prvi del drame se je zaključil z izbruhom Marijinega ljubosumja: kraljica obsodi na smrt svo- jega bivšega ljubimca, toda vanj je še vedno zaljubljena, zato hoče poslati v smrt namesto njega Gilberta.
- 22.30 Montegiorgio: KONJSKE DIRKE

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 16.25 Bukarešta: BALKANSKE ATLETSKE IGRE
- 19.25 Obzornik
- 19.40 Morda vas zanima: Lado Leskovar
- 20.15 Risanka
- 20.50 Tedenski notranjepolitični komentar
- 21.00 NAJLEPŠA ŽENSKA MOJEGA ŽIVLJENJA — češki film
Režijo je pripravil Martin Frič leta 1968, v glavnih vlogah igra- jo Jirži Sovah, Milena Dvorska, Čestmir Randa, Vladimir Hla- vaty itd.
Glavni junak ima že štirideset let, ko se nečesa spomni. Svo- ni slab človek, ampak po poroki s komaj 20-letno Marto potre- buje več denarja kot prej in več, kot zasluži. Svoje dejanje ho- če izpeljati v majhnem mestu, kjer ga ne poznajo. Gre za lah- kotno «kriminalno komedijo» brez večjih ambicij.
- 22.25 625
- 22.45 DNEVNIK
- KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
- 15.55 Bukarešta: BALKANSKE ATLETSKE IGRE
- 20.55 Otroški kotiček — risanke
- 21.15 DNEVNIK
- 21.30 VOJNI ZAKON
Celovečerni film, v katerem igrajo Mel Ferrer, Magali Noel, Pe- ter Eyck. Režija: Bruno Paolinelli
- 23.00 Glasovi s planine — crnogorska folklor

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Po- ročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušal- ce; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Simfonične skladbe; 18.55 Priključeni pevci; 19.10 Na počit- nice; 19.20 Jazzovska glasba; 20.00 Sport; 20.35 Delo in gospo- darstvo; 20.50 Vokalno instrumen- talni koncert; 21.45 V plesnem koraku.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.00, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 9.00 Folk glasba; 9.30 Poslušajmo jih skupaj; 10.45 Glasba in nasveti; 11.45 Od me- lodije do melodije; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Plošče; 14.00 Tretja stran; 14.45 Diskoteka; 15.30 Orkester Jack Pleis; 16.30 Z nami je...; 17.40 Zabavna glasba; 18.45 Kulturna panora- ma; 18.50 Zabavna glasba; 19.00 Orkestri; 19.30 Naši zbori pojo; 20.00 Prenos RL; 21.00 Glas in zvok; 21.45 Rock party; 22.00 Pi- sma...; 22.30 Simfonični orke- ster; 23.35 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popev- ke; 9.00 Vi in jaz; 11.10 Plošče; 12.10 Četrti program; 13.20 Str- njena komedija; 14.05 Program za mladino; 14.40 Radijska na- dajevanka; 15.00 Glasbeni spored

za mladino; 17.05 Komorna in simfonična glasba; 19.20 Nove- itati, popevke; 20.20 Turisto kom- ert; 20.20 Ponovno na sporedu z Mino.

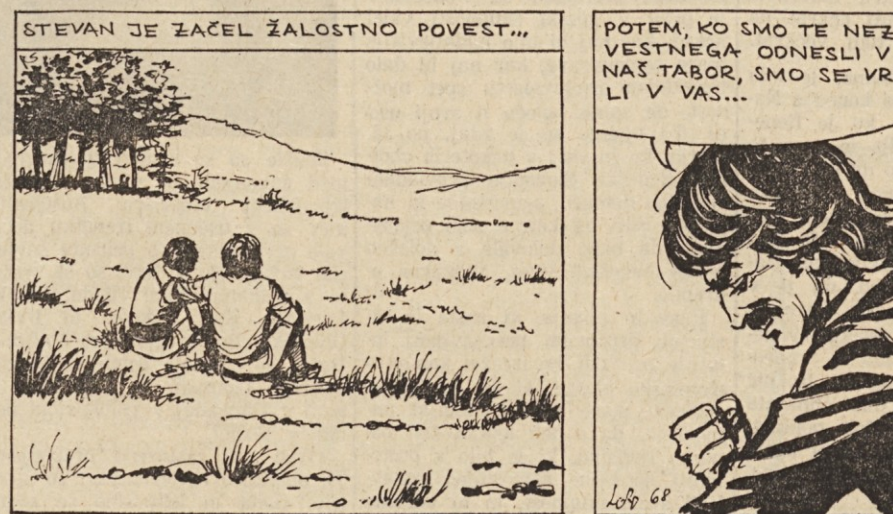
II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Melo- drama; 9.30 Nadaljevanje; 9.50 Pesmi za vsakogar; 10.35 Polet- ni glasbeni program; 12.40 Alto gradimento; 13.30 Hit parade; 13.35 Cocchi in Renato; 14.00 Plo- šče; 15.00 O filmu; 15.40 Glasbe- no govorni spored; 17.35 Alto gra- dimento; 18.35 Plošče pod milim nebom; 19.55 Najnovejše plošče; 21.29 Popoff; 22.50 Človek v noci.

SLOVENIJA

8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 23.00 Poročila; 9.10 Glasbe- na matineja; 10.05 Počitniško po- potovanje; 10.20 Godala v ritmu; 10.30 Jug. na. dna glasba; 11.45 Po Talijinskih poteh; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Popevke; 14.15 Za- bavna glasba; 15.10 S pesmijo mladih na počitnice; 15.30 Poslu- šalci čistjajo; 17.45 Glasbena medigra; 18.20 Poletni divertmen- to; 19.15 Zvočni signali; 20.30 Za- bavna glasba; 20.50 Ansambel Vi- li; Petriča; 22.15 Oddaja o morju in pomorskih; 23.20 Zvoki iz logov domačih; 00.05 Literarni nohturno; 00.15 Jazz.

„BRATA“

piše Ciril Galè

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nek- do vam bo predložil v jutranjih urah zelo ugodno sodelovanje. Morda ste nekoliko ljubosumni.

BIK (od 21.4. do 20.5.) V po- slovnem življenju bo prišlo do razpok zaradi preobčutljivosti. Odkritostnost bo najboljša re- šitev.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Neravnovesje v poslih boste re- šili s skrajno razsodnostjo. Več rezerviranosti do oseb, ki jih ne poznate.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Našli boste sodelavce, ki vam bodo po- magali, kot bi nihče ne pričako-

val. S čustvenimi zadevami se ni šaliti.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vaši predlogi bodo nateleti na vsestran- ske kritike, na katere se ne o- zirate. Preveč ste impulzivni.

KAJ KOMENTIRA ITALIJANSKI TISK

«Tretje obdobje» povojne Italije

V ospredju komentarjev italijanskega tiska, ki se pa že predaja poletnemu počitniškemu vzdušju in v zavesti, da bodo tokrat »politične politične« zelo kratke, saj čaka povratnike z morja napovedana jesenska zaostritev gospodarske krize, ko bodo prišla na raso osnovna vprašanja vladne politične usmeritve, je le delno poročilo tajnika KD Benigna Zaccagninija na zasedanju vodstva stranke.

Ponovimo, zakaj se je vodstvo sestalo. Verjetno je prvi razlog bila sestava nekaterih nepredvidljivih »rdečih« ali »levičarskih«, toda odprtih uprav v mestih, kot so Milan in deželah, kot sta Lombardija ali Kalabrija. Toda to ni vse. Zaccagnini je moral povedati, kako presoja, s tajniškega mesta, na katerem je do včeraj sedel Fanfani, politični položaj v Italiji. Preveriti je moral, v vodstvu, v katerem so predstavniki vseh struj, ali bo njegov tajniški mandat lahek ali pa nemogoče zapleten. Zaccagnini sam je večkrat poudaril, da ne želi ostati za dolgo pri krmilu stranke, ker mu to ne leži, toda ve, da bo moral tu ostati vsaj do strankinega kongresa. Dotlej pa bo moral, čeprav le v meglenih obrisih, izločkovati »šemo« strankine politike.

Zaccagnini se je te naloge lotil resno in mirno, kot je zanj značilno, vendar na seji vodstva ni presenetil nikogar. Povedal je, predvsem, da se mora KD ostreji oblasteljskosti in objektivnosti, da ni »stranka oblasti«, temveč »stranka, ki meji« na drugi svet, ki ga predstavlja levica. Dejal je še, da mora ostati zakoličena meja med večino na oblasti ter opozicijo, ki jo nadzoruje, vendar je dialog, primerjanje na programski ravni s komunisti nujno potreben. Končno je Zaccagnini ponovil, da nikakor ne smemo dopustiti, da bi v opoziciji sistemu v Italiji ostala samo neofašistična desnica.

Tisk komentira dalje tudi izjave jezuitskega ravnatelja tednika «La civiltà cattolica», ki govori že o možnosti ustanovitve »druge krščanske stranke« v Italiji, stranke, ki naj bi bila »levičarska in krščanska«, torej različna od sedanje stranke, na predlogu se na drugi strani, na desnici, postavlja alternativni Almirante, ki bi rad združil protikomunistično desnico v zmerni blok, v katerem naj bi bilo dovolj mesta za ostanke liberalcev, fašistov in desnice KD.

O teh perspektivah piše, torej, italijanski tisk.

Vsi komentirajo pa se tempirani na kratak rok: vsega par mesecev, morda tri, štiri največ. Do jeseni, ko bo gospodarska kriza prisilila vlado, da opusti svojo pasivnost in začne »vladati«. Toda »vladati« v Italiji ni lahko, ker to pomeni »izbirati«. Bo znala KD izbirati? To se sprašujejo mnogi in dajejo na to vprašanje svoje odgovore.

Turinska «LA STAMPA» v uvodniku Carla Casalega piše, da je Zaccagnini s svojim poročilom izval »dorotejsko močvirje« s svojo resnostjo ter treznostjo, ki je v več objestnem, temveč poir v iskanju novih poti, ki naj vodijo iz krize, ki se ni prišla do svojega dna.

KD se mora zavedati, da je njena moč samo v številkah, da se pri v prejetih glasovih, temveč se moč neke stranke meri tudi po »političnem prestižu«. Slednji pa, po 15. juniju, še vedno upada, kar dokazuje splošni pojav ustanavljanja »rdečih odborov« povsod, kjer je možno in tudi tam, kjer bi številke tega ne dopuščale.

Ne smemo se usipavati v utvrdi, da ustanavljanje »rdečih odborov« ne bo imelo, prav zaradi vsedravnega značaja tega pojava, nobenega vpliva na Rim, se pravi, na vlado, nadaljuje «LA STAMPA»: »Levi center je končan, stranke (ne glede na svoje usmeritve) morajo to dejstvo sprejeti, obstaja pa tudi nevarnost, da se v Italiji oblikuje druga »protioblast« na krajevni ravni, kar lahko deželo pogolte v tolikšni meri, da je ne bo več mogoče vladati.« Pri tem se turinski dnevnik sklicuje na mnene glasila PRI «LA VOCE REPUBBLICANA» ki primerja Italijo z Maočetungovo Kitajsko, kjer je revolucija prišla na oblast tako, da je najprej prevzela nadzorstvo nad podeželjem in nato vdrila v središča mest. V našem primeru bi to bil prevzem oblasti na krajevni ravni, od koder bi postavili zasedo okoli palače Chigi v Rimu.

KD mora, po mnenju turinskega lista, obnoviti svojo enotnost, pri tem pa ne sme več računati na podporo cerkve in njenih ustanov, niti na druge organizacije, temveč le na lastne sile. «LA STAMPA» citira, na koncu, komentar jezuitskega glasila in dodaja: »Ravnatelj «Civiltà cattolica» prvič omenja možnost druge katoliške stranke v Italiji, ki naj bi bila zares krščanska in levo usmerjena. Fanfani je izgubil nekaj bitk, Zaccagnini se mora paziti, da ne izgubi vojne».

«Nova meja» je naslov uvodnika, ki ga objavlja milanski «CORRIERE DELLA SERA» izpod peresa Alberta Sensinija. Zaccagninijevo poročilo vodstvu KD je poštna fotografija, brez

prikrivanj, stanja, ki je nastalo po volitvah in po »potresu« krajevnih odborov. Iz analize jasno izhaja to, česar KD ne sme ali noče narediti, ker bi v nasprotjem primeru segla po političnem samomoru. Niso pa prav tako jasne perspektive za bodočnost, pozitivni predlogi. To pa zato, ker hoče Zaccagnini ostati »prehodni tajnik«, a tudi zato, ker je KD komaj prebrodila prvi šok in je kot okrevajoči bolnik.

Zaccagnini je rekel dvakrat »ne«, brez emfaze, pa tudi brez strahu. «Ne» pomenstavljanju v politiki, kar pomeni zavračanje »dvostranskega sistema«, v katerem naj bi se levica združila okoli KPI, vsi ostali pa okoli KD, kakor je tudi izrekel jasen »ne« frontalnemu spopadu med temi silami. Zaccagnini je tudi zavrnil ponudbo KPI in PSI, naj bi demokristjani sodelovali v »odprtih« odborih in torej puščali v opoziciji samo MSI.

Toda to so, nadaljuje Sensini, samo negativne postavke. Nikalnice. Kaj pa pozitivni predlogi? KD manjka sedaj nekaj pozitivnega. Zaccagnini megleno omenja »tretje zgodovinsko obdobje«. Vemo, da je prvo bil centriran, drugo pa levi center. Kaj pa tretje? Po mnenju ravnatelja «Civiltà cattolica» Bartolomea Sorceja, je to vprašanje prihodnjih treh, štirih mesecev. Torej zelo kmalu.

Za konservativni milanski «IL GIORNALE NUOVO» piše Gianfranco Piazzesi, da zanika Berlinguer in socialisti ohranajo Morovo vlado pri življenju in so pripravljeni čakati na kongres KD, ker želijo jasno vedeti, kaj se bo zgodilo po padcu Fanfanija. Medtem pa KPI skrbno upravlja kapital 15. junija.

Zaccagnini je v tem okviru izdelal strategijo, ki jo lahko imenujemo »strategija primerjanja«. KPI, Sprito rastoče krize, ki bo izbruhnila jeseni in sprito razbite KD nima Berlinguer nobenega namena forsirati svojega pritiska, ker bi v nasprotjem primeru naloget na nezaželene reakcije. Tako dajejo komunisti zelo zmerne predloge. Tam, kjer so na oblasti, vabijo demokristjane, naj se jim pridružijo, v parlamentu, kjer so v opoziciji pa so pripravljani sodelovati z vlado, pod pogojem, da se opusti diskriminacija do njihove stranke. To pa bi pomenilo, da bi demokristjani, socialdemokrati in republikanci morali priznati KPI, da je »vladna stranka«.

Za «IL GIORNALE NUOVO» je, razumljivo, taka perspektiva nesprejemljiva in jo utemeljuje s tem, da bi taka »koalicija široka« vlada ne bila kos svojim nalogam. Kajti deset let in več so se v vladi kregali demokristjani in socialisti, širša »koalicija« bi te spore samo zgoznila. V takem primeru bi morala KD, prej ali slej, jasno povedati, da »s komunisti ne more vladati«, Berlinguer pa bi lahko javnosti obrazložil, da ni mogoče vladati s konservativci v vladi.

KD ne more tvegati frontalnega spopada, mora pa imeti kritični, tako meni «IL GIORNALE NUOVO» in zaključuje, da ji potrebuje »vsebinsko - programsko« pa tudi sindikalno kritiko. Potrebna je torej »stretja« pot, ki pa mora zagotoviti vsaj eno: »zadnjo besedo mora imeti tisti, ki je na oblasti«.

Zanimivo je, kako je glasilo KPI «L'UNITA» do poročila Zaccagninija oprežno, kar dokazuje, da ga vodstvo stranke še preučuje. Tako je «L'UNITA» eden izmed redkih velikih italijanskih listov, ki posveča komentar boju pridelovalcev paradiznikov na jugu in zasedanju vodstva KD posveča le golo kroniko z obširnimi citati Zaccagninija.

Pač pa se v debato oglasa glasilo PDUP «IL MANIFESTO», ki objavlja članek Lucia Magrija. Glede »rdečih odborov« ugotavlja Magri, da so danes realna oblast, kar dokazuje tudi FIAT, ko se pogovarja z njimi, medtem ko razmeroma prezira rimsko vlado. Sploh je vprašljivo, ugotavlja Magri, ali bo mogoče oblikovati vlado v Italiji, ker se bo slednja, sredi gospodarske krize, znašla med alternativno: ali bo šla v toku z demokratičnim pritiskom na bazi, ali pa ga bo morala represivno zatirati.

«IL MANIFESTO» se sprašuje zato, ali je realna perspektiva »druge katoliške stranke«. Po mnenju glasila PDUP ta predlog ni koristen, niti pozitiven, ker bi se samo obnavljala mistifikacija »katoliške stranke«. Levica KD, v primeru razbitja stranke, ima dovolj prostora v »socialistični areni«. Nasprotno bi bil koristen razkol v KD, pod pogojem, da jo zapusti desnica, ker bi to razjasnilo italijanska obzorja. Italija mora namreč najti pot, kako onkraj 51 odstotka levice, stopi na pot prehajanja k socializmu, kar pa terja splošno krizo »demokristjanskega režima«.

Italija pa je sedaj v tem položaju — pravi Magri: »Buržoazija ni več sposobna vladati, proletariat pa ni pripravljen na prevzem oblasti.« Zato moramo govoriti o »prehodu v prehod«.

Požar skladišč bencina v Franciji

PARIZ, 7. — Osem milijonov litrov bencina je zgorelo v strahovitem požaru, ki je zajel cisterne družbe «Shell» v periferiji francoskega mesta Metz. Gasilci so se ves dan trudili, da bi preprečili širjenje plamenov in izolirali okolico skladišča.

Požar bencinskih cistern «Shell» v periferiji Metza je povzročila teristična skupina, ki si je dala naslov »Odbor za neposredno delavsko akcijo«. Skupina si lasti tudi podobne atentate proti cisternam družbe «Shell» v Florancu, pri Thionvilleju, pred nekaj dnevi. Anonimni obveščevalci, ki je telefoniral policiji, je dejal, da so atentati izvedli ljudje, ki so prišli iz ZR Nemčije.

Vlom v stanovanje kardinala Feliceja

RIM, 7. — Neznani tatovi so prejšnje dni izkoristili odsotnost kardinala Perica Feliceja, ki je na dopustu v Spaniji, in mu iz luk-suznega stanovanja v palači, last Vatikana, baje odnesli več precej vrednih predmetov verske narave. Kardinala so poklicali iz Spanije in »po igotovitvi« škodo, se je vrnil v Madrid, kjer bo ostal do konca avgusta. Ker so tudi drugi visoki prelati, ki imajo stanovanja v palači, na odhodu, tatovi ni nihče mo-stanek postaja nevaren tudi zato, ker je dosednji Iran zagrozil, da bo letalo sestrelil, če bo kršilo nje-gov zračni prostor. Podobne gro-znje so naslovile tudi nekatere druge države na Bliznjem vzhodu, zaradi česar so morali v zadnjem trenutku spremeniti smer pletaka, ki gre preko Etiopije, Sidana in preko pu-ščave v Libijo.

Tu pričakujejo letalo ob 3.25 zjutraj, po italijanskem času. Ni še znano, kako se bodo stvari odvijale v Libiji. Ve se samo, da je skupina japonskih diplomatov že v Tripoliju, kjer mrzlično vodi pogajanja z Gadafejevimi funkcionarji o tem, kako bodo sprejeli teroriste.

MINISTER MARCORA NAPOVEDAL INTEGRACIJO CENE KMETOM

«Vojna paradiznikov» zaenkrat končana Vlada bo industrijcem dala 8 milijard

KPI zahteva ustanovitev kmečkih nadzornih komisij ter investicije v kmetijskem sektorju

RIM, 7. — Se je »vojna paradiznikov« končala? Morda bi morali, brez pretirane optimizma, zapisati, da se je prva bitka zaključila v »pat poziciji«. Pridelovalci paradiznikov, področja okoli prestolnice »pumparolles«, San Marzana, so spet zasedli avtocesto med Neapljem in Salerno, medtem ko je minister za kmetijstvo, demokristjan Marcora, sklenil predložiti na jutrišnji seji vlade v odobritev dekret, po katerem bodo industrijcem konzerv izročili skupno vsoto 8 in pol milijarde lir. Ta denar naj bi služil za »integracijo« cene paradiznika pri pridelovalcu, vendar še ni jasno, če bodo kmetje zares »vnovčili ves ta denar, oziroma po sporazumu določene cene, ki nihajo med 50 in 96 li-rami za kilogram. Industriji so namreč sprožili »vojno«, ko so kmetom ponudili 40 lir za kilogram paradiznika in začeli z izsiljevanjem na dve strani: na eni strani kmetje, ki bi jim uskladiščene količine pridelka kmalu izginile, na drugi pa vlada, ki je računala tudi na izvoz paradiznikove meze v države EGS pri uravnovešajanju trgovske bilance.

Sklep ministra Marcore pomeni le, da je vlada sklenila narediti to, kar je že napovedala 29. julija, pred do-brim mesecem dni, a nikoli uresničila. Dejansko bo industrijcem dala denar, s katerim naj bi slednji izplačali kmetom dogovorjene cene. Skratka bo ceno paradiznika plačal davkoplačevalec.

Trezen odgovor na vprašanje ita-lijanske proizvodnje paradiznika predlagajo poslanci KPI, ki so v pismu ministru Marcori zahtevali, naj ne naseda industrijcem, ki so vlado že enkrat ogoljufali, ko so govorili o 13 milijonih stotov nepro-danega paradiznika, medtem ko so zaloge znašale nekaj več kot 8 mi-lijonov, se pravi za eno tretjino manj. Na osnovi teh lažnih podatkov so industriji izsilili od vlade ome-njene ukrepe, medtem ko je še od-prto vprašanje plasiranja tega pre-hrambnega proizvoda na evropskem trgu, kar pomeni, da ne obstaja dogovor o kroženju paradiznika v EGS. Komunisti zahtevajo, naj vla-da preneha z dajanjem denarja in-dustriji in raje poskrbi za po-

trebne investicije v tem kmetijskem sektorju, da bodo kmetje lahko raz-dejala tovarno municije v Pont-de-Buis. Požar, ki je izbruhnil ob eksploziji, je resno ogrožal tudi skladišče municije tovarne. Na srečo je poseg gasilcev preprečil ka-tastrofo, pa čeprav se je moralo precej gasilcev zateči zaradi o-paklin v bolnišnico, medtem ko so plameni uničili tudi nekaj njihovih črpalk. Na kraj so poslali številne rešilne avte in helikoptere, ki so odpeljali v bližnje bolnišnice šte-vilne ranjene delavce. Na srečo je ob-račun nesreče manj katastrofa-

Nesreča nemškega vojaškega letala

CAGLIARI, 7. — Prejšnjo noč je med letalskimi vajami nepričako-vano izginilo nemško vojaško letalo vrste «F-104», ki je pripadalo ope-riršču NATO na letališču Decimo-mannu. Kasneje so ugotovili, da je letalo strmoglavilo, nedaleč od Capo Frasca, v morje. Reševalne ekipe so našle razbitine letala, ki se je pogreznilo v morje, vendar za nem-skim pilotom ni nobenega sledu.

GORENJSKI SEJEM • KRANJ

OBIŠČITE

XXV. jubilejni mednarodni «gorenjski sejem» v Kranju

OD 8. DO 18. AVGUSTA 1975

SEJEM ODPRT OD 9. DO 19. URE

Vsak večer zabavni program s plesom od 19. do 24. ure
Igra ansambel TONETA ŽAGARJA s pevskim kvartetom, vmes nastopajo od 20. do 22. ure

v petek, 8. 8. — ansambel NIKA ZAJCA s pevskim tercetom

v soboto, 9. 8. — OTO PESTNER in ANDREJA ZUPANČIČ

v petek, 15. 8. — ansambel FRANCA FLERETA s pevci

v soboto, 16. 8. — bolgarski ansambel SIAS '65

Vabljeni!

NOV PROCES PRED ATENSKIM VOJAŠKIM SODIŠČEM

Na zatožni klopi 32 častnikov in vojakov zloglasnega oddelka vojaške policije ESA

Med diktaturo so bili «supernadzorniki» grškega javnega življenja

ATENE, 7. — Medtem ko se na daljše proces proti Papadopolusu in drugim pobudnikom fašistične diktature v Grčiji, gre proti koncu so-dna obravnava proti 21 častnikom, ki so pripravljali zaroto proti Ka-ramanlisovi vladi. Vojaški tožilec je že zahteval stroge kazni in zelo ver-jetno bo sodišče že v prihodnjih dneh izrekel razsodbo.

Danes se je začel proces, ki bo prav gotovo še bolj pritegnil pozor-nost Grkov: obtoženi so namreč naj-bolj krvočni častniki, podčastniki in vojaški zloglasne vojaške policije ESA, ki jih obtožujejo izkoristitve po-ložaja, nasilja, mučenja, telesnih kazni in preganjanja nasprotnikov Papadopolusovega in kasneje Ioan-nidisovega diktatorskega režima.

Pred sodnike so danes, dobro za-strazene, pripeljali 28 častnikov in vojakov od 32 obtoženih. Trije naj-bolj krvočni mučitelji se niso pred-stavili iz izgovorov, da so se laže zastrupili z jetniško hrano, enega

pa policija še išče. Obramba je zahtevala odložitev procesa, čemur pa se je uprl tožilec Zuvelis s pri-pombo, da so se obtoženci sami zastrupili. V zaporu so torej ostali bivši polkovnik Theofilyannakos, ka-terega so degradirali v navadnega vojaka, in majorja Spanos in Goros.

V nadaljevanju procesa je tožilec med citanjem obtožnice navedel če-sa posameznega jetnika obtožujejo. Predvsem mučenja s palicami, bi-či, z žarečimi palicami, ki so jih palagali ljudem na prste. Krvniki so nadalje spuščali električni tok v spolne organe, politične pripornike so javno sramotili, vrhu tega pa so izvajali raznovrstne pritiske na njihove svojce ter izsiljevali od jet-nikov lažna priznanja.

Med diktaturo so v sklopu vojaške policije ustanovili poseben kor-pus z nalogo, da nadzoruje in are-tira vse osebe, ki niso soglasne z diktaturo, kar je veljalo tudi za sumljive osebe tako v vrstah voj-

ske kot med državljani. Skratka, ESA je med sedemletno diktaturo postal »supernadzornik« grškega javnega življenja.

Po več mesecih trajajoči preiskavi je preiskovalni sodnik predal vo-jaskemu sodišču, skupno z obtožni-co, tudi seznam 127 obremenilnih prič, med katerimi so bile vladne osebnosti, predstavniki strank, po-slanci, delavci, študenti, univerzi-tetni profesorji in uradniki. Na se-znamu priča sta tudi Aleksis Pa-nagulis, katerega so po neuspelem atentatu na Papadopolusa obsodili na smrt in je danes poslanec «U-nije centra», in Lady Amalia Flem-ing, žena angleškega znanstvenika, ki je odkril penicilin. Slednja, grškega porekla, je bila med najhu-jšimi nasprotniki diktature.

Obtoženci so, vsi brez izjeme, za-vrnili obtožnico in izjavili, da niso odgovorni za dejanja, ki jih obto-žujejo.

Po prečitaniu obtožnice, so za-čeli zasliševati obremenilne priče. Prvi je stopil pred sodni zbor se-danji minister za javna dela Cri-stoforos Stratos, ki je orisal are-tacijo in nasilno vodenje krvnikov ESA in še posebno poveljnika Spa-nosa, ki je na zatožni klopi. »Nihče te ne bo rešil iz naših rok, ne boš več videl neba«, mu je večkrat za-grozil Spanos. Poslanec «Unije cen-tra», bivši poveljnik letalstva, A-nastasios Minis, katerega so are-tirali, ker je nasprotoval diktaturi, je zabrusil obtoženemu polk. Hat-zisissiu v obraz: »Čeprav si me mu-čil 111 dni, nisi izvelkel niti besede iz mojih ust. Srečo imaš, da si v zaporu, toda prišel bo dan, ko te bom ubil.« Čeprav osramočen, oh-li krvnik, ni ostal brez odgovora: »Šest mesecev sem bil na svobodi in mi nisi storil ničesar«.

V sodni razpravi proti Papado-pulosu in drugim pučistom iz 1967. leta, so danes pričali številni bivši generali. Vsi so bili minij, da te-danji državni udar polkovnikov ni moglo opravičiti s »komunistično nevarnostjo«, ker je bila vlada sposobna v kali zatreti vsak pre-vratniški poskus. Pri tem seveda nastaja vprašanje, zakaj ni zatrla državnega udara polkovnikov.

Jutri bodo na procesu pričale po-litične osebnosti, med katerimi bo-sta neki bivši minister in voditelj združene levice Ilias Iliu.

CATANZARO, 7. — V tukajšnje bolnišnico so sprejeli 15 prebivalcev mesteca Cutro v občini Cratone, katerim so ugotovili znake tifusa.

PRESENETLJIVO PISMO ŽENE OBDOJENEGA VOHUNA

Nepričakovan žarek upanja za Fenarolija in Ghianija

Njen mož, in ne Ghiani, naj bi se peljal z leta-lom iz Milana v Rim pod lažnim priimkom Rossi

TURIN, 7. — Zarina Rinaldi, žena »vohuna« Giorgia Rinaldija, ki je bi-la obsojena na pet let in pol zapa-ra, je v pismu Giovanniju Fenaroliju in Raoulu Ghianiju, omenila možnost, da je bil znani «Rossi» v letalu na progi Rim - Milan, verjetno njen mož in ne Ghiani, kot so to trdili sodniki in obsodbi na dosmrtno ječo. Zarina Rinaldi nadaljuje, da je bila kljub nedolžnosti, obsojena na pet in pol leta zaporu, in ker se ji je po-srečilo odkriti nedostatke v razsodbi,

so njenega moža še vrsto let pred koncem kazni, izpustili na svobodo.

Njen mož, ki je v Spaniji vohnil za SZ je preiskovalcem večkrat iz-javil, da je potoval s potnim listom na priimek Rossi tako iz Barcelone v Milan kakor tudi iz Milana v Rim, zaradi česar je možno, da je bil on v letalu in ne Rossi - Ghiani. To bi lahko ugotovili, če bi pregledali na-darjeni kolektor in tudi njeni žepni ko-larji iz tistega obdobja, ki ju je zaplenil SID in ki sta verjetno še vedno v arhivih turinskega porotnega sodišča. Če bi ugotovili, da je bil njen mož, in ne Ghiani, v tistem le-talu, bi bila avtomatično dokazana nedolžnost Ghianija in Fenarolija.

Fantomatični «Rossi» je bil najbolj skrivnostna osebnost v sodnem postop-ku zaradi umora Fenarolijeve žene Marie Martinaro, ki se je zaključil z obsodbo na dosmrtno ječo tako Fe-narolija, ki naj bi, po mnenju sodni-kov, umor naročil, in Ghianiju, ki naj bi Martinarovo osebno ubil. Za-govorniki obeh so zaman skušali do-kazati, da je bil tistega usodnega dne v letalu na progi Milan - Rim človek s pravim imenom Rossi, za-radi česar so zahtevali, tudi po pra-vomočnosti razsodbe, obnovitev pro-cesa. Zagovorniki so ugotovili, da je bil v letalu, ki je 9. septembra 1958. leta, vozil na progi Milan - Rim Wolfgang Rossi, inženir po poklicu. Toda ta je umrl že pred 11. leti, zaradi česar ne bo mogoče več u-gotoviti, če je res tistega dne poto-val v Rim.

Zahtev po obnovitvi procesa sedaj preučuje kasacijsko sodišče. Pred dne-vi je državni pravdnik pri vrhovnem sodišču zavrnil zahtevo Fenarolijevih in Ghianijevih branilcev po obnovitvi procesa. Zanj je razsodba utemelje-na, zaradi česar o zadevi nima smisla več govoriti.

Sedaj pa se je pojavil nov ele-ment. Ga bo kasacijsko sodišče u-postevalo? V krogih pravnikov pra-vijo, da izjava Zarine Rinaldi ver-jetno ne bodo vzeli v pretes, s čimer bi potrdili mnenje te ženske, ki je nedolžna presedela vrsto let v zaporu, da »je iz izkušenj spoznala cinčno brezbrzičnost preiskovalcev in sodnikov, ki se ne potrudijo, da bi od-krili resnico«.